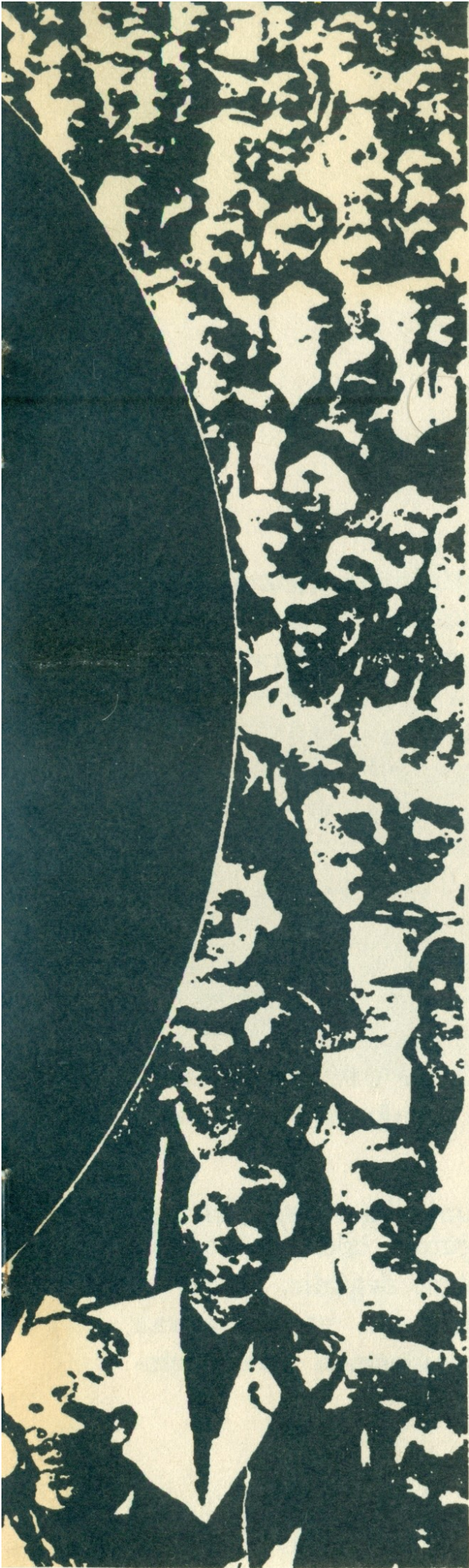

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
GENEL REFORM TASARISI
ve
FAKÜLTELERE ÖZGÜ
İSTEKLER**

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
İŞGAL KOMİTELERİ KONSEYİ**

Üniversitelerimizde gerçekleştirilmesi zorunlu görülen değişimlerin sadece, Üniversitelerin kuruluş ve işleyiş sistemiyle ilgili olmayacağı açıktır. Üniversite düzenini, bu müesseselerin kuruluş ve işleyiş biçimlerinden, öğrencilerin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesine kadar varan bütün sorunları içine alan bir şekilde anlamaktayız. Eğitilmenin, özellikle yüksek eğitim yapabilmenin bir şans, bir imtiyaz durumunda olduğu **ülkümüzde, Üniversite sorununun tüm eğitim sorunundan ayrılamıyacağını, eğitim sorununun ise temel düzen sorununa bağlı bulunduğunu bilmekteyiz. Fakat, mevcut düzen ve fırsat eşitsizliği içinde dahi, gerek Üniversitelerin işleyişi yönünden, gerek öğrencilerin ekonomik sosyal durumları yönünden yapılacak bir çok işin bulunduğu ve bunların imkân dahilinde olduğuna da inanmaktayız.**

Yapılmasını zorunlu gördüğümüz, gerçekleştirilmesi için çaba göstermeğe azimli olduğumuz işler, sadece öğrencilerin gündelik sorunlarıyla ilgili değildir. Daha iyi eğitilmek, Anayasamızın 21. maddesine uygun olarak çağdaş bilim ve eğitimin verilerine ulaşmak özlemi için-

deki Yüksek Öğrenim Gençliği, bu amacına sadece öğrencilerin durumlarındaki bazı geçici, oyalayıcı ve hatta uyutucu tedbirlerle erişemeyeceğinin bilincine varmıştır. Bu nedenledir ki, yüksek öğrenim gençliğinin giriştiği, uluscu, gerçekçi ve tüm yurdumuza yayılan eylem Üniversite sorununu bir tüm olarak ele almak, başta çözümlenmesi gereken sorunları saptamak ve bunların çözüm yollarını ortaya koymak zorunluluğunu duymaktadır.

Çözümlenmesini, yurdumuzun tüm gelişim çerçevesi içinde de, zorunlu saydığımız sorunların çözüm yollarının bazılarını Üniversitenin kendi başına gerçekleştirilmesi olanakları bulunmamaktadır. Bu tür sorunlar kanun yoluyla çözümlenebilecektir. Buna karşılık bir takım sorunların Üniversiteye çözümlenmesi mümkündür. Bu iki ayrı türden sorunlar ve tekliflerimiz ayrı ayrı aşağıda gösterilmiştir.

I — KANUN YOLUYLA YAPILMASI MÜMKÜN VE GEREKLİ HUSUSLAR

Daha iyi bir öğretim ve çalışma düzeni kurmak amacıyla, 115 sayılı kanunla 1960 yılında değiştirilen 4936 sayılı «Üniversiteler Kanununun», ne yazık ki amaçlarından saptırıldığı bir çok hükümlerinin işletilmediği ve Üniversitemizin tutucu bir anlayış içinde gelişmeyen, geleneksel yapısı içinde donmuş bir yapıya büründüğü görülmektedir.

115 sayılı kanunla getirilen ve halen uygulanmayan hususlar bir çok örnek vermek mümkündür. Örneğin, bilimsel ve idarî çalışmaların ortak yönetimini sağlamak, bilimsel çalışmaları tek bir otoritenin despotluğu altında bırakmamak amacıyla yönelen «Kürsü Kurulları» sistemi işlememektedir. Salt bilimsel unvanların bir ticaret metal

durumuna getirilmesini önlemek için kabul edilen öğretim üyelerinin özel ve kazanç sağlayan işlerinde unvan kullanmaları yasağı, en başta Üniversite yönetiminin başında bulunanlarca hiçe sayılmaktadır. Talebeyle öğretim üyelerinin yakınlaşmasını sağlamak için kabul edilen, öğrenci-egitici ilişkilerini sağlayacak «görüşme günleri» esası uygulanmamaktadır. Üniversiteler kanunu öğretim üyelerinin haftada ancak 10 saat süreyle dışarda çalışabileceklerini kabul etmiştir. Uygulamada ise, haftada 10 saatini Üniversitede geçiren öğretim üyesi çok azdır. Üniversiteler Kanununun 30. maddesine göre, öğretim üyelerinin ders notlarını Dekanlıklara her sene vermesi gerekliken, bu konuda da tek bir örneği bulabilmek güçtür.

Üniversiteler Kanununun bu uygulama yoksunluğunun yanında, Üniversiteye egemen olmak, kendilerinden yana bir işleyiş sağlamak amacıyla olanlar, Üniversiteler arası Kurul eliyle bir tasarı hazırlayarak T.B.M. M. ne vermişlerdir. Tamamiyle bir «irtica» tasarısı olan bu metinde, Üniversitelerimizin bir imtiyazlı profesörler azınlığının diktatoryal yönetimine sokmak suretiyle, her türlü gelişme ve ilerleme imkânlarını engelleyen bir düzene varılma amacı güdülmüştür. Bu yolla, Üniversitelerimizde hâlen var olan belirli bir azınlık saltanatı daha da artacak ve yüksek eğitim sistemimizin yarattığı huzursuzluk ölçüsüz bir şekilde artacaktır.

Bu ana hatlara uygun olarak, Üniversiteler Kanununun aşağıda belirtilen temel esaslara uygun olarak değiştirilmesi zorunluğuna inanıyoruz.

I — Öğretim Üyeleriyle ilgili tekliflerimiz

Üniversiteler Anayasamızın 120. maddesine göre özerk bilimsel kuruluşlardır. Özerklik sadece iktidara

karşı olan idarî, dış özerlik anlamına gelmemektedir. Öğretim üyelerinin idarî ve bilimsel yönden iç özerkliklerinin de sağlanması zorunludur. Bu nedenle de, belirli bir «imtiyazlı» profesör azınlığının, diğer öğretim üyelerini yardımcılarını egemenlikleri altına almaları durumu ortadan kaldırılmalıdır.

Bu maksatla aşağıdaki değişikliklerin yapılması zorunlu görülmektedir :

a) Doçent-profesör ayırımı kaldırılmalı, Üniversite öğretim üyelerinin tümü «profesör» ünvanı taşınmalıdır.

b) Üniversite öğretim üyeliğine bir müsabaka imtihanı ile girilmelidir. Doktora yapmış o bilim dalındaki her kişiye açık olacak müsabaka imtihanı, o bilim dalında açılacak boş profesörlük kadrosunun doldurulması için yılın belirli zamanlarında açılmalıdır.

c) Öğretim üyeliği Jürisi, Üniversitelerarası Kurul tarafından ilgili bilim dallarındaki öğretim üyeleri arasından ad çekme ile teşkil edilmelidir.

d) Müsabaka imtihanı, yabancı lisan eleme imtihanından sonra, belirli konulardaki bir yazılı inceleme ile bir pratik çalışma, genel bir sözlü yoklama ve deneme dersinden ibaret olmalıdır. Öğretim üyeliği müsabaka imtihanı açık yapılmalıdır.

e) Müsabaka imtihanını kazanan adayın tayini hiç bir tasdiğe bağlı olmamalı, tayin usulüne uygun olarak imtihanı kazanan adayın tayini zorunlu olmalıdır.

f) Kürsü Başkanlığı kaldırılmalı, bir kürsüde mevcut öğretim üyeleri arasında bulunması zorunlu meslekî ve idarî eşitlik sağlanmalıdır. Bunun için de kürsülerin yönetimi, «Kürsü kurullarına» verilmelidir. Bütün kararlar Kürsü Kurullarınca alınmalı. Öğretim, ders

programı, imtahanlar v.s. gibi kürsülere ait işler, o kürsüye mensup öğretim üyelerinden oluşacak kürsü kurullarının oy çokluğu ile sağlanmalıdır. Kürsü Kuruluna, bir öğretim üyesi başkanlık etse dahi (meselâ en kıdemlisi) bu başkanın hiç bir üstün yetkisi ve karar verme imkânı bulunmamalıdır.

g. Öğretim üyelerinin incelemeleri ve bilimsel araştırmaları için gereken imkânların sağlanması.

II — Öğretim yardımcıları

Öğretim üyesi yardımcılarının (asistanların) da bağımsızlıklarının ve teminatlarının sağlanması zorunludur. Asistanların bir kürsü şefine bağlı ve istikbali onun iki dudağı arasındaki bir söze bağlı oluşu, asistanın şahsiyet yönünden olduğu kadar, bilimsel yönden gelişmesini imkânsız kılmaktadır. Bu bakımdan :

a) Asistanların göreve alınmaları, «Kürsü Kurulunun» oy çokluğu ile olmalı ve asistanlık kürsü şefinin ahbaplarına, eşine, dostuna mahsus bir müessese olmaktan çıkartılmalıdır .

b) Asistanlar dekan seçiminde oy sahibi olmalıdırlar.

c) Fakülte Yönetim Kurullarında en az iki asistan, oy sahibi olmak üzere, bulunmalıdır.

d) Akademik sıfatların kazanılmasında yetkili bilim jürilerinin dışındaki idarî kuruluşların takdir hakkına dayanan oylamaları kaldırılmalıdır. Doktora yönetmelikleri gereğince, doktora teziyle ve sınav sonuçlarıyla ilgili jüri raporlarının, profesörler kurulundan geçirildiği fakültelerde, doktor sıfatını kazanabilmek için jüri raporlarının ve kararlarının yeterli sayılması konusunda kanuna genel ve ana bir hüküm konulmalıdır.

e) Doktora ve Profesörlük sınavını yapacak Jüri

üyelerinden tanafsızlığından şüphe edilen üyelerin red hakkını adaya tanımak gereklidir. Bu ret dilekleri, doktora jürileri için Fakülte Yönetim Kurulunda Profesörlük jürileri için Üniversitelerarası Kurulda incelenerek karara bağlanmalıdır .

f) Yurt dışı araştırma ve incelemeden, en çok yetişmek durumunda bulunan asistanlar da yararlanmalıdır. Bu nedenle Üniversiteler Kanununun 62. maddesi değiştirilerek, asistanlara da eşit hak tanınmalıdır.

g) Asistanlıkta başarı göstererek doktora ve uzmanlı kazanmış olan asistanların kürsü şefinin isteği üzerine işten çıkartılmalarına imkân veren Kanunun 38. madde hükmü değiştirilmelidir.

h) Profesörlüğün müsabaka imtahan durumuna getirilmesi nedeniyle, doktora imtahanını başaran bir kişinin profesörlüğe müracaat edebilmesi için dört yıl bekleme şartı kaldırılmalıdır.

i) Askerlik görevleri sırasında asistanlar maaşsız izinli sayılmalı ve askerlik dönüşü asistanlığa alınmalarını gibi idarî keyîliği önleyici bir sistem kurulmalıdır.

j. Öğrenime yardımcı olmak için dış ülkelerden satın alınacak araçlar gümrüksüz girmelidir.

III — Öğrenciler

Üniversitelerin en az öğretim üyeleri ve yardımcıları kadar önemli bir unsuru da öğrencilerdir. Öğretim üyelerinin varlığı geniş ölçüde öğrencilerin varlığına bağlıdır. Bu nedenle, öğrencilerin Üniversitede yönetime iştirak ve yöneticilerin seçimi konusunda söz sahibi olmaları gayet doğaldır. Üniversiteleri yönetmek belirli öğretim üyelerine mahsus bir imtiyaz olmamalıdır. Bu nedenle,

a) Her fakülte Yönetim Kurulunda, öğrencilerin kendi aralarından seçecekleri iki öğrenci katılmalıdır. Oy hakları olmalıdır.

b) Üniversite Yönetim Kurulunda da, öğrencilerin kendi aralarından seçecekleri üç kişi katılmalıdır. Oy hakları olmalıdır .

c) Rektör seçimine Fakülte ve Üniversite Yönetim Kurullarında görevli öğrenci temsilcilerinin de katılması, yönetimde öğrencinin söz hakkı sahibi olması anlamını taşıyacaktır.

d) Her öğretim üyesi haftanın belirli gün ve saatlerinde öğrencilerle görüşmeyi kabul etmeli ve bunu ilân etmelidir.

e) Her Fakültenin, Üniversitenin ayrılmaz unsuru olan Talebenin örgütlerine ait faaliyetlerin gerçekleştirileceği bir yer belirtmek, talebe örgütleri seçimlerini Üniversite içinde yapılmasını sağlamak, disiplin ve hukuka uygunluğu sağlamak ve bu şekilde seçilmemiş örgüt temsilcilerini tanımaması zorunluğunu koyan hükümler kanuna konulmalıdır. Bu şekilde, politik oyunların ve dejenere-sansın önlenmesi imkân dahiline girecektir.

Üniversite içersinde özerk radyo kurulmalıdır.

IV — Tam çalışma

Üniversite öğretim üyeliği ünvanı ticarî bir meta değildir. Bu nedenle ünvanın bilim ve üniversite dışı kazanç alanında istismarı önlenmelidir. Öğretim üyelerinin zamanlarının çoğunu bilimsel araştırma dışı, kazanç sağlayan işlerde harcamaları, öğrenci ve yurt çıkarlarına karşıdır. Bu nedenle, öğretim üyeleri gerekli bilimsel çalışmaları yapmamakta, öğrenci ve eğitimle ilgilenmemekte sonuçta da yurdun bilimsel gelişmesi ve genç

kuşakların yetişmesi olanakları ortadan kalkmaktadır.

Özel teşebbüslere, kazanç sağlayan müesseselere kiralanmış öğretim üyelerinden, özellikle sosyal meselelerde bilimsel objektiflik ve dürüstlük beklenememektedir. Büyük çıkarlarla bağlandığı menfaat gruplarının hoşuna gidecek ,onun çıkarlarına yarayacak davranışlar içindeki öğretim üyeleri doğal olarak bilimsel görüşlerini ve yorumlarını da bu çıkar gruplarının isteklerine uygun bir biçimde gerçekleştirmektedir. Bu tür öğretim üyelerinin tüm dünya görüşleri, bilimsel gerçek ve objektiflikten kaymakta ve bunlar yurt ve dünya sorunlarını tahrif ederek, çağdaş bilime, yurt çıkarlarına uygun öğretimi gerçekleştirememektedirler. Bu nedenle Üniversite öğretim üyelerinin «tam saat» çalışma zorunluluğu kabul edilmelidir. Bu nedenle,

a) Üniversite öğretim üyeleri, kamu hizmetleri dışında, ücretli hiç bir iş görmemelidir.

b) Müşavirlik, konsültasyon v.s. adı altında olsa dahi, öğretim üyesi hiç bir özel iş yapamamalıdır.

c) Özel okullarda öğretmenlik de «tam saat» çalışma prensibine aykırıdır.

d) Özel okullar devletleştirilene kadar, bu okullarda ders vermek isteyen öğretim üyeleri Devlet Üniversitelerinden istifa ederek ayrılmalıdır.

e) Öğretim üyeleri ve yardımcılarının, «tam saat» çalışma karşılığı olarak malî durumları düzeltilmeli, asistanlara, maaşlarının dışında, «Üniversite tazminatı» adı altında, her ay dördüncü derece, profesörlere birinci derece maaş zamları kadar ayrı bir tazminat verilmelidir.

f) Üstü örtülü şekilde dışarda çalıştıkları tesbit edilen öğretim üyesi ve yardımcılarının Üniversitedeki görevlerine derhal son verilmelidir .

V — Emeklilik

65 yaşını dolduran öğretim üyelerinin emekliliğe ayrılmaları zorunludur. Bu şekilde bilimdeki yenileşme ve gelişmelere paralel olarak öğretim üyeleri kadrolarında da yenileşmeler gerçekleştirilmiş olmalıdır. Sadece emekliye ayrılan hocaların bilgilerinden ve tecrübelerinden yararlanmak ve kendilerinin uzun hizmet yılları doldurmuş kişiler olarak malî sıkıntı içine düşmelerini engellemek bakımından :

- a) Emekli öğretim üyeleri «emeritus profesör» olarak, Üniversitede araştırmalarına devam edebilmeli,
- b) Doktora kurları, seminerler yönetebilmeli, bilimsel jürilerde görev alabilmelidirler,
- c) Emeritus profesörler, emekli maaşlarının yanında, Üniversite ödeneklerini de hayatlarının sonuna kadar almaldırlar.

VI — Organlar

Üniversite organlarında, asistan ve öğrencilerin istinakinden doğan değişikliklerin dışında aşağıdaki değişiklik gereklidir :

- a) Rektör üç yıl için seçilmeli, aynı şahsın bir defa daha seçilmesi usulü kaldırılmalıdır,
- b) Rektör seçiminde Fakülteler arası mevcut sıraya uyulmalı, yeni fakülteler en sonda sıraya girmelidir.
- c) Rektör sırası gelen fakültenin göstereceği iki aday arasından seçilmelidir,
- d) Aynı öğretim üyesinin, Fakülte ve Üniversite organlarında birden fazla yöneticilik görevine getirilmemesi kanuna mutlaka konulmalıdır.

VII — Disiplin işleri

Öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkındaki disiplin cezaları, her Fakülte Profesörler Kurulunca seçile-

cek birer üyeden kurulacak bir Haysiyet Divanına verilmelidir. Dört yıl için seçilecek bu Haysiyet Divanına, Üniversite ve Fakülte organlarında yöneticilik görevi zamanlarının çoğunu bilimsel araştırma dışı, kazanç sağlayan işlerde harcamaları, öğrenci ve yurt çıkarlarına karşıdır. Bu nedenle, öğretim üyeleri gerekli bilimsel çalışmaları yapmamakta, öğrenci ve eğitimle ilgilenmemekte, sonuçta da yurdun bilimsel gelişmesi ve genç kuşakların yetişmesi olanakları ortadan kalkmaktadır.

Özel teşebbüslere, kazanç sağlayan müesseselere kiralanmış öğretim üyelerinden, özellikle sosyal meselelerde bilimsel objektiflik ve dürüstlük beklenmemektedir. Büyük çıkarlarla bağlandığı menfaat gruplarının hoşuna gidecek, onun çıkarlarına yarayacak davranışlar içindeki öğretim üyeleri doğal olarak bilimsel görüşlerini ve yorumlarını da bu çıkar gruplarının isteklerine uygun bir biçimde gerçekleştirmektedir. Bu tür öğretim üyelerinin tüm dünya görüşleri, bilimsel gerçek ve objektiflikten kaymakta ve bunlar yurt ve dünya sorunlarını tahrif ederek, çağdaş bilime, yurt çıkarlarına uygun öğretimi gerçekleştirememektedirler. Bu nedenle Üniversite öğretim üyelerinin «tam saat» çalışma zorunluluğu kabul edilmelidir. Bu nedenle,

a) Üniversite öğretim üyeleri, kamu hizmetleri dışında, ücretli hiç bir iş görmemelidir .
olanlar seçilememelidirler. Haysiyet Divanının kararlarına, benzer usulle seçilebilecek bir «Üniversitelerarası Haysiyet Divanında» itiraz edilebilmelidir.

VII — Denetim - bilimsel çalışma

Bilimsel çalışma yapmakla görevli olduğu kadar Üniversiteler Kanununa göre toplumu aydınlatmakla da görevli olan Üniversite mensuplarının bu görevlerini yerine getirmedikleri bir gerçektir. Bilimsel çalışmaları

rın denetimi yönünden Üniversiteler Kanunu, her öğretim üyesinin yıllık çalışma raporu vermesini şart koşturmuştur. Bu raporlar Profesörler Kurullarında okunmakta ve bu iş bir formalite haline getirilmiş bulunmaktadır. Bu nedenle de, Üniversite Öğretim üyelerinin, Üniversiteler Kanununun emrettiği «Öğrencilerini bilim anlayışı kuvvetli, sağlam düşünceli aydınlar» yetiştirmek için çaba gösterip göstermediğini, «memleketi ilgilendirenler başta olmak üzere bütün bilim ve teknik meseleleri çözmek» için çalışıp çalışmadıklarını, «Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici bilim ve bilgilerini sözle ve yazı ile halka yaymak» görevlerini yerine getirip getirmediğini denetleyebilmek olanakları yoktur.

Öğretim üyelerinin bu görevlerini yerine getirip getirmediğini denetleme sistemi gerçekte yurduna ve bilime bağlı Üniversite üyelerinin görevidir. Bu görev yerine getirilmediği takdirde, toplumsal kalkınmamızda Üniversite görevini yerine getirmemiş, çağdaş gelişim ve çizginin gerisine düşmüş olacaktır.

Tam saat çalışmanın, öğretim üyelerini bu görevlerini yerine getirmekte iteleyici, faydalı bir rol oynayacağı sanısındayız. Ayrıca, her yıl her öğretim üyesi ve yardımcısının o yılki yayın ve faaliyetlerinin tüm Üniversiteye açıklanmasının, listeler halinde ilân yerlerine asılmasının ve hatta Üniversitenin çıkartacağı ve öğrencilere de ücretsiz dağıtacağı «Yıllık» larda bu konularda bilgi verilmesinin, öğretim üyeleri üzerinde moral bir baskı yaratarak, daha gayretli çalışmalara yol açacağı kanaatindeyiz. Bu veya buna benzer bir sistemin Üniversiteler Kanununa getirilmesi, zorunlu ve yurdumuz için yararlıdır.

B — ÜNİVERSİTENİN KENDİ İMKÂN LARI İÇİNDE DERHAL YERİNE GETİRMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Çözümü kanun değişikliğine bağlı olmayan ve Üniversitenin tümünü ilgilendiren birtakım sorunlarımız daha vardır. Bu sorunlar, Fakülte farkı olmaksızın bütün öğrencileri ve tüm Üniversite düzenimizi ilgilendirmektedir. Bu sorunları teker teker ve açıklamalı olarak belirtmek ve çözüm yollarını göstermek güçtür. Bu sorunları gruplandırarak ve çözümlerine ışık tutacak ana noktaları belirtmek yoluyla sıralamaktayız :

I — Ekonomik ve sosyal tedbirler

Üniversite öğrencisi bugün büyük bir malî yoksulluk, boş zamanlarını değerlendirememeye zorluğu, konut ve besin sorunları içindedir. Bunların çözümü esas itibarıyla temel eğitim düzenimizin bozukluğu ile ilgilidir. Fakat, aşağıda belirtilecek tedbirlerin alınmasında da zorunluluk mevcuttur. Bu ekonomik ve sosyal güçlüklerin ne olduğunu bilmeyen, buna eğilmeyen bir Üniversite Yönetiminin, görevini tüm anlamıyla yerine getirdiği asla söylenemez. Bu sorunlara eğilmeyen hocalarımızın, sonra sınav başarısızlıklarına şaşması, yersizdir ve bu başarısızlığın başlıca sorumlusu da, bu sorunlara eğilmeyen Üniversitedir. Bizim içinde bulunduğumuz zorlukları bilmeyen ve belki de böyle zorluklardan çoğunluğu geçmemiş bulunan bir öğretici kadrosunun, kendilerinin mutluluğu ve tatminkârlığı içinde bizlerin gitgide daha güç durumlara itilmemize yarayan, kambur üstüne kambur bindiren sınav yönetmelikleri, cilt cilt kitapları bir çok gencin ezilip kaybolmasından başka bir şey doğurmamaktadır. **Gençliğin ekonomik ve sosyal sorunları çözülmeden, Üniversite yönetici ve öğreticile-**

rinin bizi kınamaya, suçlamaya hiç bir hakları bulunmaz. Bu nedenle,

a) Burs ve krediler için bütçeye daha çok ödenek konulmalıdır. Hayat pahalılığı ile paralel şekilde artmak üzere, asgari 400 liradan başlamak üzere burs verilmelidir. Burs'a ihtiyacı olan öğrenciler arasında ihtiyaç derecelerine göre bir derecelendirme yapılmalı ve bu tür öğrenciler Üniversiteye kurulacak bir komisyonca objektif ölçüler içinde seçilmelidir.

b) Burslar Fakültelerce değil, Üniversitece bir merkezden sağlanmalı ve düzenlenmelidir.

c) Burs alan öğrenci, imtihan, kayıt harçlarından muaf tutulmalıdır.

d) Yoksul öğrencilere kitap vesair ders araçları sağlanmalıdır.

e) Üniversite merkezi yurtların inşasına bir an evvel başlamalı. Bütün inşaat işleri içinde buna öncelik tanınmalıdır. Öğrenci siteleri tamamlanana kadar, geçici tedbirler alınarak öğrencinin konut ihtiyacı sağlanmalıdır.

f) Türk eğitim Vakfının vereceği burslar Üniversite eliyle dağıtılmalı ve denetim kurulmalıdır. Bu vakfın gizli, öğrencileri belirli şekillerde şartlandırmak amacı yoksa, meseleyi tüm olarak ele alan, Üniversite eliyle burs dağıtımını kabuletmesi gerekir. Vakfın burs sistemi ve dağıtımı, devletce yapılan burs düzeni içinde düzenlenmelidir. Bunun için çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

g) İhtiyaç sahibi öğrencilere, beslenme sorunu bütün Üniversite için, kalite ve ucuzluk niteliklerine sahip bir şekilde düzene konulmalıdır.

h) Öğrencilerin boş zamanlarında toplanıp zamanını değerlendirebileceği lokaller açılmalıdır. Bu yolla öğren-

cinin sokaklarda, kahvelerde vakit ziyan etmeleri engellenmelidir. Böyle lokallerde öğrencilerin kültürel faaliyetlere girişebilmesi sağlanmalıdır.

i) Belirtilen bu hususları yerine getirmek, Anayasanın 50. maddesine göre Devletin ve özerk bir kuruluş olan Üniversitenin öğrenciye bahşedeceği bir lûtufl olmayıp, zorunlu bir görevidir.

II — Kitap sorunu çözülmelidir

Üniversite öğrencilerinin en önemli bir sorunu da kitap sorunudur. Kitaplar pahalıdır. Yahut bazı dersler ve Fakülteler için hiç yoktur. Kitaplar aşırı derecede geniş ve şişirilmiştir. Üniversite öğretim üyelerinin kitap işini bir ticaret haline döktükleri gerçektir. Salt daha çok telif hakkı alabilmek için, bazı öğretim üyelerinin, kitap sahifelerini şişirdikleri bir temel eğitim için hiç gereksiz bilgileri talebeye verdikleri inkâr edilemez.

Bizim fakültelerimizde, bilimsel müracaat kitapları ile talebe kitapları ayrılmamakda, müracaat kitapları talebeye ders kitabı olarak yüklenmektedir. Öğrenci, kaldırabileceğinin üzerinde bir yüklenmekte, ezberciliğe mecbur kalmakta, söz kalabalığı içinde konunun ana ve temel prensiplerini bulup çıkartmamaktadır. Bu nedenle de, öğrencinin bir bilimin temelini öğrenmesi imkânı olmamakda, kısa bir süre sonra unutulmaya mahkûm birtakım şeyler ezberlenilmektedir. Bu tür bir eğitimin hiç bir yarar sağlamadığı ise Üniversitenin bugünkü durumunca kanıtlanmaktadır.

Öğretim üyeleri arasında da ders kitapları konusunda eşitsizlik vardır. Çoğunlukla kürsü profesörleri kitap yazma hakkını tekeline almakda, diğer öğretim üyeleri bu haktan yoksun kalmaktadır. Ya da, aynı konu bir kaç ayrı öğretim üyesi tarafından yazıldığı için,

talebe aynı konuyu bir kaç öğretim üyesinin kitabından okumak zorunda kaldığı için konuyu büsbütün karıştırmaktadır.

Bu nedenlerle, Üniversite yayım yönetmeliğinde aşağıdaki değişikliklerin gerçekleştirilmesi zorunlu görülmektedir :

1) Ders kitapları, hiç değilse teksirle çoğaltılmış not şeklinde, Üniversiteye bastırılarak, maliyeti üzerinden talebeye dağıtılmalıdır. Bu maliyete, sadece baskı ve kâğıt masrafı dahil edilmelidir. Telif hakkı, kitapçı satım indirimi katılmamalıdır. Kitaplar doğrudan doğruya Üniversiteye dağıtılmalı, kitapçıların Üniversite talebesinin kıt parasından kâr sağlaması engellenmelidir.

2) Öğretim üyelerine ders kitapları için, kitabın sahifesi ne olursa olsun en fazla (3000) lira telif hakkı ödenmelidir. Hatta, Üniversite ödenekleri profesörlerin malî sıkıntılarını gidereceği için, eğitim faaliyetine dahil olan kitap yazma için telif hakkı ödenmemesi de düşünülebilir.

3) Öğrenciler dersi veya dersin o bölümünü okutan öğretim üyesinin kitabından sorumlu olmalıdır. Bu şekilde özellikle sosyal bilimlerle ilgili derslerde, her öğretim üyesinin gelerek başka bir şey söylemesi ve imtihanında da söylediğini istemesi durumunda ortaya çıkan, öğrencinin birbiriyle çelişik aynı konuyla ilgili görüşleri ezberlemesi gibi garip bir durum ortadan kaldırılmalıdır.

4) İlk üç maddedeki noktaların işletilebilmesi için. Üniversiteler Kanununun 30. maddesi işletilmelidir. Bu maddeye göre, her öğretim üyesi yıllık ders notlarını Fakülteye vermek zorundadır. Bir yıl önceden, her öğretim üyesinin bir yıl sonra okutacağı ders saptanmalı,

öğretim üyesi sömestr başına kadar notlarını hazırlayarak Dekanlıklara vermeli ve bu ders notları çoğaltılarak, öğrenciye dağıtılmalıdır.

Bu şekilde, hem öğrencinin ders kitapları çerçevesinde bir sorumluluğu olmuş, ders kitapları şişirilmemiş, öğrenci dersi okuduğu öğretim üyesinin derslerinden sorumlu olmuş ve her dersin kitabı sağlanmış olur. Ders notlarını süresinde Dekanlığa vermeyen öğretim üyeleri kanunu ihlâl etmiş olurlar ve sorumludurlar.

5) Bilimin gelişmesi elbetteki monografik çalışmaların yapılmasına bağlıdır. Her öğretim üyesi bu tür çalışmalar yapmak zorundadır. Bunların öğrenciye satılmamasının nedeniyle satılması olanakları azdır. Üniversite bu tür çalışmalar için, öğretim üyesine ve yardımcısına (3000) lirayı geçmemek üzere nakdi telif hakkı ödemelidir. Üniversite, ders kitaplarının kâğıt ve baskı masrafını (baskı da Üniversite tarafından yapılacağı için az bir meblâğ tutacaktır) ders kitaplarından sağlayacağına göre, yayınlar için bütçeye konulan tahsisat monografilere ayrılabilir ve bu şekilde monografilerin çoğalması ve bilimsel gelişim sağlanmış olacaktır.

III — İmtihan sisteminde değişiklikler yapılmalıdır

Her Fakültenin imtahan, imtahan hakları, bir sınıfta okuma sınırları konusundaki sistemleri ve usulleri değişik olmakla beraber, bütün fakültelere ortak birtakım çözümlenmesi zorunlu sorunlar vardır. Ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarımızla ilgili bölümde de belirttiğimiz gibi, ancak öğrencinin tüm geçim, barınak, beslenme ve sair olanaklarının sağlandığı, eğitimin tam çağdaş bir çizgiye getirildiği durumlarda, Üniversitelerin elbetteki verdiklerinin karşılığını istemek hakkı olabilir. Öğrencinin tüm ekonomik, kültürel ve sosyal olanakları sağ-

lanınca, öğrenciye de bu mutlu düzen içinde çalışmak, başarıya ulaşmak görevi düşmektedir. Böyle mutlu bir sistem içinde başarısızlık affedilmeyebilir ve sorumluluğu sadece öğrencinin üstüne yüklenebilir. Bir çok güçlükler içinde bulunan, kitap dahi sağlayamayan, hayatını sürdürebilmek için dışarıda çalışmak zorunda kalan bir öğrenci başarıya ulaşamadığında ise buna tüm sorumluluğu yükleyebilmek haksızlık olacaktır. Salt para kazanmak için, temelin kaybolduğu kitapları öğrenciye veren bir öğretim üyesinin, öğrencinin başarısızlığını kınaması sorumsuzluktur ve buna hakkı yoktur. Bin kişinin ders, ona yakın bir sayının laboratuvar veya pratik çalışma yaptığı bir eğitim sisteminde öğrencinin bir gelişme sağlayamamasını suçlamak gerçeklere, bilime sırtı dönmek demektir.

Bu koşullar içinde, sınav sistemlerinin de, öğrencinin içinde bulunduğu olumsuz durum göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir. Öğrencinin bir an evvel tasfiyesine çalışılan bir sistem, zaten mevcut bulunan olumsuz koşulları daha da ağırlaştırmaktan başka anlam taşımayacaktır. Üniversite bir yandan binlerce kişiyi almakta, bir yandan binlerce kişiyi atmakta ve sırf gösteriden öteye gitmeyen bir eğitimi gerçekleştirmiş olmaktadır. **Bu koşullar sürdüğü sürece, sınav sisteminde aşağıdaki hususlara uyulması ve bunlara dayanan bir sistemin kurulması, vazgeçilmez, kesin dileğimizdir :**

1 — Bütün fakültelerden, birinci sınıflar hariç, belge sistemi kaldırılmalı, süresiz imtahan hakkı tanınmalıdır.

(Hukuk fakültesinin bütün sınıflarından belge kaldırılmalıdır.)

Bu hakkın tanınması hiç bir zaman zarar vermeyecektir. Herhalde öğrenci salt keyf için sınıfları çoğaltmak, öğrenim senelerini uzatmak isteğinde değildir. Öğrenci belirli bir süre içinde başarı sağlayamıyorsa, bu sadece maddî olanaksızlıklar yüzündendir.

2 — Bütün fakültelerde şubat hakkı tanınmalıdır. Öğrenci bir yıl önce okuduğu derlerin sınavlarını bitirmese dahi üst sınıfa devam edebilmeli, şubat ayında sınav hakkına sahip olmalıdır. Sadece, bir yıl önceki sınavlar bitmeden, bir üst sınıfın sınavlarına girilmemelidir.

3 — Çift imtahan usulünü uygulayan Fakültelerde, zorunluluk olmadıkça tek imtahan sistemine gidilmeli ve sadece yazılı imtahan yapılmalıdır. Ancak laboratuvarla öğretim yapan dallarda, bu konuda bir ayı imtahan yapılmalıdır. Bu hallerde dahi, tatbiki imtahanla, yazılı - teorik imtahan ayrı ayrı göz önünde bulundurulmalı. Pratik sınavdaki başarı kazanılmış hak sayılmalıdır.

4 — Sınavların dürüstlüğü sağlanmalı, iltimas gibi suistimaller önlenmelidir. Bu konuda yazılı sınav kâğıtlarında öğrencinin isminin kapalı olması, not değerlendirmelerinin birden fazla öğretim üyesi tarafından birlikde gerçekleştirilmesi, sözlü sınavların iki, üç kişilik jürilerce yapılması gereklidir.

5 — Sınav sonuçlarına itiraz edilemez gibi, demokratik olmayan, öğretim üyelerini hata yapmaz, ilâhî varlıklar olarak görmenin sonucu bir kural kaldırılmalıdır. Böyle bir kural, öğrenciyi hiçe sayıp, öğretim üyelerini ululaştırmak anlamını taşır. Bu nedenle, öğrenciye sınav sonuçlarına itiraz hakkı, yazılı sınav kâğıtlarının yeniden incelenmesi olanakları sağlanmalıdır.

IV — İstanbul Üniversitesi Asistanlık Yönetmeliği değişmelidir

Tüm Üniversiteler Kanunu ile ilgili tekliflerimizin kanunlaşmasına paralel olarak, Yönetmelikte de bazı değişikliklerin zorunlu olacağı doğaldır. Bu konuda ay-

rica ayrıntılara girmeğe gereklilik yoktur. Orada belirttiğimiz temel kuralların uygulaması burada da söz konusu olacaktır.

Sadece mevcut kanunun sistemi içinde dahi, Asistanlık Yönetmeliğinde değişiklikler yapılması zorunludur. Asistanların Anayasanın gerektirdiği çalışma güvenliği yönünden, Yönetmeliğin 13. maddesinin (B) bendi kaldırılmalıdır.

Bu fıkra, aynen, «Üniversitede asistan olarak çalışmaya, devamları ilgili öğretim üyesinin (yani kürsü başının) teklif veya mütalâasına müsteniden gerekli görülmeyenler» asistanlıktan çıkartılabileceklerdir. Bu şekildeki bir hüküm, asistanı kürsü başına köle yapmak, onu kürsü başının her dediğini kabule iten bir hükümdür. Bu şekilde asistanların kişilik ve bilim yönünden, salt kürsü şefine bağlı şahsiyetsiz bir insan yapılması amacı güdülmüştür. Asistan, süresinde doktorada başarı kazanamazsa çıkmaktadır. Bir suç işler, memurlukla bağdaşmaz bir işlem yaparsa, yine disiplin cezası sonucu işten çıkartılabilmektedir. Bu durumda (B) bendinin ancak kürsü şefinin keyfine bağlı bir işleyişi söz konusu olabilir. Böyle bir hüküm, Anayasadaki kişi ve çalışma güvenliği kuralına aykırıdır. Asistan da bir memurdur. Hiç bir memur için böyle keyfî, bir kişinin iradesine bağlı, denetimsiz bir görevden çıkarma durumu yoktur. Bu bakımdan söz konusu hükmün kaldırılmasında zorunluk vardır. Asistanın, bilimsel ve düşünsel bağımsızlığı da böylece sağlanmış olacaktır.

13/B bendi çıkınca, asistanlar hakkındaki yıllık rapor verilmesini gerektiren Yönetmeliğin 10. maddesine de gereklilik kalmayacaktır.

Asistanların göreve alınmaları bakımından da 7. madde değiştirilmeli, kürsü başının bu konudaki mutlak

yetkisi kaldırılmalıdır. Tayin teklifi, adaylar arasında seçme hakkı, sadece kürsü şefine değil, kürsüdeki bütün öğretim üyelerine bir görev olarak verilmelidir. Şimdiki sistem, asistanı tek bir kürsü şefine bağladığı gibi, aynı kürsüdeki diğer öğretim üyelerinin de hiçe sayılması anlamını taşımaktadır. Halbuki asistan, sadece kürsü başının şahsına değil, tüm kürsünün bir görevlisi, kürsünün bir üyesidir, kürsüye bağlıdır.

V — Öğrenci Disiplin Yönetmeliği değişmelidir

İstanbul Üniversitesi Öğrenci Disiplin Yönetmeliği kadar antidemokratik ve hukuka aykırı bir yönetmelik yoktur. Öğrenciyi çağının sorunlarından koparmağa, kendisini bir yönetici kadronun kölesi yapmağa yönelmiş bu disiplin yönetmeliği içinde, cezalandırılmayacak bir kişiyi bulmak güçtür. Dilek olduktan sonra, kaşlarını çatan öğrenciden, derin nefes alan öğrenciye kadar herkes cezalandırılabilir.

Bu nedendir ki, Disiplin Yönetmeliğinin değiştirilmesi değil tüm kaldırılarak yeni bir Yönetmelik hazırlanması zorunludur. Mevcut Yönetmelik değiştirme kabul etmez bir biçimde yetersizdir.

Böyle bir disiplin yönetmeliği değişiminde aşağıdaki noktaların göz önünde bulundurulması zorunludur :

1) Şimdiki Yönetmeliğin 3/2. bendinde olduğu gibi geniş bir hüküm kabul edilemez. «İma yoluyla hakaret», «hakarete teşebbüs» gibi kavramlar, salt yöneticilere hareket imkânı vermek ve istedikleri öğrenciyi tasfiye etmek amacını taşımaktadır.

2) Öğrencinin belirli fiilleri işlemesi durumunda kendisinin ihracını gerektiren hükümlerin, öğrencinin saikini, olayın gelişimini, olaya sebebiyet vermesi bakımından karşı tarafın davranışını göz önünde bulundurulması, hukukun genel prensibidir.

3) Disiplin suçları daha sınırlı bir şekilde ve gerektirdiği cezalar gösterilmek suretiyle belirtmeli, her türlü fiili kapsayacak elastikiyet önlenmelidir. Bu nedenle halen mevcut Yönetmeliğin, (a), (g), (i), (o) bentleri örnek gösterilebilir.

4) Şimdiki Yönetmeliğin (e) bendi hiç bir şekilde bulunmamalıdır. Üniversite, öğretim üyelerinin olduğu kadar öğrencilerindir de. Onların da belirli yerde toplantı yapmak hakkıdır. Kaldı ki, Kanun değişikliğinde de teklif edildiği gibi, Üniversiteler, Üniversite içinde örgütlere çalışacak yer göstermek, seçimlerin disiplin ve hukuka uygunluğunu sağlamak ve bu şekilde seçilmemiş örgütleri kabul etmemek zorunda olmalıdırlar. Bu öğrenci derneklerinin daha ciddi, birtakım oyunların sonucu olmayan nitelik kazanmaları için bir derece yardımcı olacaktır.

5) Sadece belirli fiiller için değil, bütün fiiller için öğrencinin disiplin komisyonunda dinlenilmesi zorunlu olmalıdır.

6) Ceza verecek her organda, mutlaka bir öğrenci temsilcisi de bulunmalı, söz ve oy sahibi olmalıdır.

7) Öğrenci hakkındaki itham önceden kendisine bildirilmeli, savunma hazırlayabilmesi için kendisine süre tanınmalı, dosyayı incelemek yetkisi verilmelidir.

8) Disiplin cezalarının kesinliği söz konusu olmalıdır. Her ceza için bir üst kurula müracaat imkânı kabul edilmelidir. Cezalar hakkında Danıştaya başvurmak hakkı, elbetteki Yönetmelikçe kaldırılamayacaktır.

VI — Üniversite Özel Okul ticareti konusuna eğilmelidir

Öğrenci çokluğu ve Devletin Üniversitelerin tüm dilekde bulunanları bu dilekleri karşılayabilecek bir biçimde düzenleyememesi, son yıllarda bilim üzerine bezirgânlık

ve ticaret sahiplerini çoğaltmış ve eğitim tarihimize «Özel Yüksek Okullar» rezaleti yazılmıştır.

Özel Yüksek Okullar, yeteneksiz ve fakat malî olanakları olan kişilere eğitim imkânı sağlaması için sosyal devlet niteliğiyle taban tabana zıt bir mahiyettedir. Ayrıca, öğretim üyelerinin özel okullarda kazanç peşinde resmî görevlerini savsaklamaları, asıl işlerini asistanlara bırakarak Üniversiteye uğramamaları sonucunu doğurmaktadır. Bu tür okullar kazanç esasına dayandıkları için, bol öğrenci bulabilmek amacıyla öğrencilerin geçirilmesi için çalışılmakta ve hiç bir bilgi kazanmadan öğrenciler mezun edilmektedir. Aynı öğretim üyelerinin resmî ve özel okullardaki sınav başarı oranları arasındaki korkunç fark bunun delilidir. Kaldığı eğitim bir kamu hizmeti olduğuna göre, böyle bir hizmetin kâr esasına dayandırılması, eğitimin ana niteliğine de aykırısı düşmektedir.

Ayrıca Özel Yüksek Okulların kurulması Anayasaya da aykırıdır. Anayasamız 120. maddesinde, «Üniversiteler ancak devlet eliyle ve kanunla kurulur» demektedir. 120. maddedeki «Üniversiteler» terimi, «Yüksek Öğretim müesseseleri» anlamına gelmektedir ve «Yüksek Okulları» da kapsar. Nitekim, Anayasanın 120. maddesinin Temsilciler Meclisinde müzakeresi sırasında, bu maddenin «Yüksek Özel Okul» kurmağı da önlediğı belirtilmiş, özel okul kurulmasının dış yardım ve etkilere sebebiyet vereceğı söylenilmiş, Özel Yüksek Okulların denetime bağlanması gerekeceğı, bu nedenle de özerkliğın zedeleneceğı özerk üniversite sistemi içinde özel yüksek eğitim sistemine imkân olamayacağı söylenilmiştir. Özel okul kurulması için yapılan teklifler de reddedilmiştir. Bunlar da gösteriyor ki, Anayasa yapıcı, Üniversite terimini tüm yüksek eğitim kuruluşları

için kabul etmiştir. Şimdi, Anayasada «Yüksek Okul» terimi geçmediği için, özel yüksek okul açılmasına olanak sağlanması, «Anayasaya karşı hiledir».

Kaldı ki, öğretim üyelerinin özel okullarda çalışmak vakit ve olanakları bulunduğuna, eğitime yarayan yerler de bulunduğuna göre, bu okulların devletleştirilmesi, öğretim üyelerinin bu şekilde devlete bağlı eğitim kuruluşlarında göreve devam etmeleri en doğal şeydir. Üniversite. Üniversite olmak şerefini, Anayasaya bağlı olmak görevini, yüksek eğitimin gerçek bir bilimsel düzeyde bulunmasını sağlamak yükümlülüğünü yerine getirmek istiyorsa, Özel Okulların devletleştirilmesine çalışmak, bunun üzerinde ısrar etmek zorundadır. Bunun gerçekleştirilmesi için çalışmak, Üniversite mensuplarının özel kişilerle ortak bilim ticareti yapmaları gölgesini silebilecek yegâne yoldur. Diplomanın pazara çıkarıldığı bir düzende, Üniversitelerin diplomalarının da değersiz, dolayısıyla Üniversitenin kamu oyununda silinmesi anlamını taşır. Sorumluluğunu, yurtseverliğini, kendi kendine saygıyı Üniversite ancak bu yolla kanıtlayabilecektir.

İKTİSAT FAKÜLTESİ BOYKOT KOMİTESİ İKTİSAT FAKÜLTESİ REFORM İSTEKLERİ

Toplumun bütün kurumları gibi, eğitim düzeni de, toplumun temel yapısındaki değişmelerle birlikte değişmek zorundadır. Fakat zaman zaman sürçmelere uğrayıp sıçramalar yaparak gerçekleşir. 14 Haziran 1968 Çarşamba günü başlayan boykotumuza bu açıdan bakmak gerekir.

Boykotumuzun amacı : «Sınıf geçmeyi kolaylaştırmak» değil, «kurulu eğitim düzenini günün ve ülkemizin koşullarına ve temel yapısına uygun bir hale getirmek» için ilk hamleyi yapmaktır. Aşağıda saptadığımız konularda Fakültemiz yöneticileri ile görüşmeye başlamak en büyük dileğimizdir. Dileklerimiz aşağıda sıralanmıştır.

1 — Cemiyet seçimlerinden bağımsız olarak 3 ya da 4. sınıflar-

dan iki öğrenci temsilcisi seçilmesi ve bunların yönetim kurulu toplantılarına katılıp söz ve oy hakkına sahip olmaları, ve gene öğrencilerin yönetim kurulu ve dekanlık seçimlerinde söz ve oy hakkına sahip olması.

2 — İktisat derslerinin günün koşullarına ve ülke sorunlarına göre yeniden düzenlenmesi ve ders saatlerinin artırılması, hukuk derslerinde seçim hakkı tanınması, matematik derslerinin artırılması, yabancı dil eğitiminin yeniden düzenlenip 4 yıl okutulan zorunlu ders haline getirilmesi, ve şu anda muafiyet sistemine tabi olan öğrenciler için muafiyet imtihan haklarının mezuniyete kadar uzatılması.

3 — Disiplin derslerinin yeniden düzenlenip ihtisaslaşmaya yardım edecek şekle sokulması,

4 — Derslerde kavram ve sembol birliğinin sağlanması ve günümüz Türkçesine uygun bir duruma getirilmesi,

5 — Bütün derslerden Şubat hakkı tanınmalıdır.

6 — Birinci sınıflar hariç belge kaldırılmalıdır.

7 — Ekimde askere gidebilmek amacıyla salt son sınıflara özgü sınavlar eylülde yapılmalıdır.

8 — Sınav günleri saptanırken öğrenci temsilcileriyle birlikte çalışılması ve sınav günlerinin 1 Mayıs'ta açıklanması,

9 — Öğrencilerin sosyal ve kültürel çalışmalarına mali olarak sağlanması ve fakülte içinde yer verilmesi,

10 — Öğrencilerin araştırma ve tartışma yeteneklerinin artırılması için seminer ve pratik çalışmaların zorunlu kılınması ve IBM merkezinin öğrenci çalışmalarına açık tutulması,

11 — İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti seçimlerinin fakültede Dekan ve Yönetim kurulunun saptayacağı iki öğretim üyesinin gözetiminde yapılması, öğretim üyelerinden birinin sandık kurulu başkanı olmasının sağlanması ve fakülte dışında yapılan seçimlerin geçerli sayılmaması,

12 — Fakültedeki öğrenci örgütlerinin açık oturum konferans ve söyleşi gibi toplantılarının izne bağlı olmaksızın 24 saat önce haber vermek koşuluyla özgürce yapılabilmesi ve bunun için bir konferans salonunun sağlanması,

13 — Öğretim üyelerinin öğrencilerle belirli gün ve saatlerde görüşmeleri ile ilgili kurallara kesin olarak uyulması,

14 — Ders kitaplarının fiyatlarının yeniden ve maliyetine göre düzenlenmesi,

15 — Üniversitedeki öğretim üyelerinin maddi çıkar için Üniversite dışında hiç bir görev almamaları,

16 — Asistanların Üniversite içinden seçilmesi ve seçimde keyfi davranışların terk edilip nesnel ölçülerin kullanılması,

17 — Kürsü Şefliğinin kaldırılması,

18 — Okuma salonlarında sınav yapılmaması,

19 — Serbest Yeminli Mali Müşavirlik, Hesap uzmanlığı ve Kaymakamlık haklarının fakültemiz mezunlarına verilmesi için gerekli başvuruların yönetim kurulu tarafından yapılması ve bu konudaki öğrenci çalışmalarının desteklenmesi,

20 — Fakültemiz öğrencilerinin yaz aylarında staj olanaklarının sağlanması.

Ak Saygılarımızla.....

İKTİSAT FAKÜLTESİ BOYKOT KOMİTESİ

I. U. İktisat Fakültesi GAZETECİLİK ENSTİTUSU

— ÖZEL İSTEKLERİMİZ —

12 Haziran'da başhayan hâklî boykotun tek sorumlu ve yetkili organı FAKÜLTELER ARASI İŞGAL KOMİTELERİ İCRA KONSEYİ üyesi olan enstitümüzün özel istekleri şöyledir :

1 — Basın - Yayın müesseselerinde meslekî öncülük hakkının tanınması,

2 — Enstitümüzün meslekî tesislere ve imkânlarla bir an önce kavuşturulması,

Ö. neğin : a) Matbaa Makinası,

b) Karanlık oda ve yan malzemesi,

c) Göze ve kulağa hitap eden yardımcı aletlerden bazı konularda devamlı yararlanma : Projeksiyon, sinemacılık gibi.

3) Enstitü öğrencilerine yaz stajı hakkının ve imkânlarının sağlanması,

4 — Şubat'ta sınıf geçme hakkının verilmesi,

5 — Her sınıfta okutulacak konuların ve ders kitaplarının ders yılı başında kesinlikle belirlenmesi, keyfilikten kaçınılması,

6 — Enstitünün ve Türkiye'nin koşullarına ve çalışma alanlarına uygun yeni derslerin ihdası ve böylece iş alanlarının genişletilmesi.

a) Turizm : Bu konuda Enstitümüzün rolünün önemi açıktır. Programa «Turizm Rehberliği» kapsamında dersler konulmalıdır.

b) Gazeteciliğin özü, gelişmesi ile ilgili derslerin; dünya çapında uygulanan yeni teknik ve haberleşme konularının daha geniş okutulması; tatbiki derslerin çoğaltılması, buna bağlı olarak fotoğrafçılık ve klişecilik konularının derinliğine işlenmesi.

7 — Lisan derslerinin zorunlu ve etkili bir şekilde ele alınması. İngilizceye verilen aşırı primden vazgeçilmesi, diğer lisanlar için de kurslar açılması ve lisanın ana ders gibi 3 yıl okutulması.

8 — Öğrencilerin etkili bir oranda yönetime iştiraki,

9 — Son sınıftan belgenin kaldırılması,

10 — Enstitü içi asistanlık müessesesinin genişletilmesi için ciddiyetle ele alınması,

11 — En üst ve sorumlu idarecimizin münhasıran enstitümüze bağlı olup diğer kurumlarla hiçbir ilişkisinin bulunmaması, tüm vaktini enstitümüze ve sorunlarına ayırması.

Gazetecilik Enstitüsü BOYKOT KOMİTESİ

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKULTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İSTEKLERİ

Halkın sorunlarından, uzak ve belirli bir zümre için çalışan Üniversite'nin halkın sorunlarına cevap verebilecek şekle dönüştürülmesi ve düzeninde reform yapılması gereklidir.

1 — Tatil zamanlarında kliniklerin halkın hizmetine açık bulundurulması ve **talebelerin azamî derecede** faydalanmasının sağlanması,

2 — Fakültemiz Kliniklerinin hastane şekline dönüştürülmesi yani Fakültede bir hastanenin kurulması.

3 — Bütün İstanbul Üniversitesindeki talebelerin Fakültemiz Kliniklerinde bedava tedavi ettirilmesi.

4 — Talebe temsilci, Talebe Cemiyeti ve benzeri seçiminin Dekanlığın gösterdiği bir Öğretim üyesi nezaretinde Fakülte binasında yapılması bunun haricinde kuruluş yöneticilerinin tanınmaması. Ayrıca bu teşekküllerin fakülte içerisinde faaliyetlerini yürütebilmeleri için Dekanlık tarafından maddî yardım yapılması.

5 — Klinik, laboratuvar ders araçlarının talebe sayısına göre tanzimi ve artırılması.

6 — 4. Sömestreden sonra barajın kaldırılması, bütün sınıflara Şubat hakkının tanınması.

7 — Yeni Yönetmenliğin tekrar ele alınarak talebe yararına düzeltilmesi.

8 — Fakültemizin Full-time şeklinde çalışması.

9 — Kitap ve teksirlerin öğretime yetecek bir duruma getirilmesi.

10 — Öğretim üyesinin sayısının öğrencinin ihtiyacına cevap verebilecek bir seviyeye yükseltilmesi.

11 — Eski ve yeni Yönetmelik arasında mutazarrır olan arkadaşların eski haklarının geri verilmesi.

12 — Hastaların okul idaresi tarafından talebelere verilmesi.

13 — En kısa zamanda Yeni Binaya taşınmak için imkân teminine çalışılması.

TIBBİYELİ KARDEŞLERİMİZE DUYURULUR

A) Üniversite öğrenci yönetmenliği ile ilgili istekler :

1 — 1965 İstanbul Üniversitesi Öğrenci Yönetmenliği kesin ve öğrenci isteklerini tam anlamıyla cevaplandırarak şekilde değerlendirilmelidir. Bu konuda gereken değişiklikler :

a) Öğrenciler Üniversiteler ve Fakülteler yönetimine söz ve karar sahibi olacak şekilde katılmalıdır.

b) Disiplin Yönetmenliğinin öğrenci için en uygun bir biçime sokulması gerektir.

c) Harçlar sorunu öğrenci çokluğunun her yönlü yaşayış standardına uygun biçimde ayarlanmalıdır.

d) Fakültelerce tespit edilecek yoksul ve başarı gösteren öğrencilerden harç alınmamalıdır.

e) Üniversitelerde kilikler doğuran ŞEFLİK SİSTEMİ yerine FULL-TİME esasına dayanan bir çalışmaya göre düzenlenmelidir.

f) İstanbul Üniversitesi Öğrenci Yönetmenliğinin 6, 22, 24. maddelerinin kesinlikle öğrenci aleyhinde olması nedeniyle kaldırılması gerektir.

2) İstanbul Üniversitesi Öğrenci Yönetmenliğinin bağladığı TIP FAKÜLTESİ YÖNETMENLİĞİNDE şu değişikliklerin yapılması gerektir :

a) Belge durumu kaldırılmalıdır.

b) Enstitü derslerini vermemiş olan stajyerlerin stajları kesilmelidir. Staj imtahanlarına girme hakları olmalıdır.

c) Büyük stajlara ayda bir imtahan hakkı verilmelidir.

d) Küçük stajlara haftada bir imtahan hakkı verilmelidir.

e) Her sömestr başında ders programı düzenlenip ilân edilmelidir.

f) Tıp Fakültesi Öğrenci Yönetmeliğinin 3. maddesinde değişiklik yapılarak, Şubat tatili bir aya çıkarılmalıdır.

g) Yine aynı yönetmeliğin 14. maddesindeki bir değişiklikle güz dönemi imtahanları Ekim ayında yapılmalıdır.

h) Ve yine aynı yönetmeliğin 23. maddesi ile ilgili olan, «zamanında kullanılmayan imtahan hakkı kaybedilir» hükmü değiştirilerek tekrar hakkın kullanılır şekle sokulması gereklidir.

i) «Hangi dönemde ve hangi yönetmenliğe bağlı olursa olsun 1969 - 1970 ders yılı kış sömestresinden itibaren her öğrenci yeni yönetmenliğe tabidir» diyen geçici 4. madde derhal değiştirilmelidir.

j) Bu konuda geçici 1. madde değiştirilmelidir.

k) Yazılı imtahanlara itiraz hakkı tanınmalıdır.

B) Fakülte yönetimindeki aksaklıkların giderilmesi konsuundaki isteklerimiz :

1) Kitap fiyatları ucuzlatılmalı, hacimleri küçültülmelidir.

2) Ders kitapları ile bilim kitapları kesinlikle birbirlerinden ayrılmalıdır.

3) Prof. çocuklarına tanınan imtiyaz kaldırılmalıdır.

4) Asistanlık imtahanı için profesörün tercih hakkı kaldırılmalıdır.

5) Devam kontrolü bir metoda bağlanmalıdır.

6) Tıp Fakültesi öğrencileri için en kısa zamanda bir yurt binası yapılmalıdır.

7) Guraba Hastahanesinde bir öğrenci kantini yapılmalıdır.

8) F. K. B. Tıp Fakültesine aktarılmalıdır .

9) F. K. B. teorik derslerinin tıp öğrenimine yararlı bir biçimde ayarlanması gereklidir.

10) Doktora derslerinin ağırlığı F. K. B. ye aktarılmalıdır.

11) Patoloji ve Fizyopatoloji dersi sınavları daha yumuşak bir biçime sokulmalıdır.

12) Haftalık ders saatleri azaltılmalı, pratiğe önem verilmelidir.

13) Türk Devrimlerini genç kuşaklara öğreten DEVRİM TARİHİ dersi hazin durumundan kurtarılmalı ve devrimler objektif olarak gerçeklere uygun öğretilmelidir.

14) Araştırmalar halk sağlığı ile ilgili çalışmalara yöneltilmelidir.

15) Enstitü ile klinik derslerinin birbirini tamamlayıcı mahiyette okutulması gereklidir.

16) FULL-TIME uygulanıncaya kadar serbest çalışan öğretim üyelerinin kanun hükümlerine uygun olarak haftada (1) saatten fazla dışarıda çalışmamaları gerekir.

C) Hükümet kanalı ile gerçekleştirilecek isteklerimiz :

1) Üniversite Hastahanelerinde ve enstitülerinde en kısa zamanda FULL-TIME metodu uygulanmalıdır .

2) Geniş olarak hekimliğin sosyalizasyonu gerçekleştirilmelidir.

3) Asistan ücretleri bir doktorun insanca yaşayabileceği bir seviyeye getirilmelidir.

4) Burs ve kredi miktarı günün koşullarına göre ayarlanmalıdır.

5) Stajyerlere bedava yemek verilmelidir.

6 — Stajyerlere ücret verilmelidir.

7) 5-6. sömestrelere itibaren yaz stajı ücrete bağlanmalıdır.

D) Yabancı dil sorunu :

Yabancı dil sorunu öğrenciye yararlı olacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
BOYKOT KOMİTESİ

İ.U. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dekanlığına

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrencileri olarak aşağıdaki isteklerimiz gerçekleşinceye kadar ders, staj ve imtihanları boykot kararı verilmiştir.

1 — Türkiyemizdeki sağlık sorunlarının önemli bir kısmının yeterli sayıda ve gerçek manâda pratisyon hekim yetiştirmekle çözüleceği kanısındayız. Bu yüzden Fakültemiz öğretim ve eğitiminin iyi pratisyen hekim yetiştirme yönünde olması gerekir. Şöyle ki :

a) Teorik derslerin azaltılıp pratik derslere önem verilmesi;

b) Pratik derslerin 5-6 kişilik gruplar halinde yapılması;

c) Teorik derslerin film ve projeksiyonla verilmesi;

d) Klinik dönemi ders konularının, yurdumuzda ençok görülen hastalıklardan seçilmesi,

e) Stajyer öğrenciye öğretim üyesinin kontrol ve denetimi altında hasta sorumluluğu ve takibinin verilmesi.

f) Klinik tatbikatının yeterli şekilde yapılabilmesi için gerekli malzemenin dekanlık tarafından temin edilmesi;

g) Klinik öğrencilerinin yaz aylarında ücretli olarak her türlü Devlet Sağlık Kuruluşlarında çalışabilmelerinin temini gerekmektedir.

2 — Ders kitapları :

a) Öğrenim yılı başında çıkar.

b) Üniversite yayınlarından istifade edilir.

c) Kâr gayesi güdülmez; bu nedenle öğrenciye ucuza aktarılır.

d) Her dersin kitabı tek bir tip olur ve öğrenci ondan sorumlu tutulur.

3 — Öğretim üyeleri muayenehanelerini kapatmalı, bütün çalışmalarını hekim yetiştirme ve ilmi araştırma yapmaya yöneltmelidirler.

4 — Öğretim üyeleri özel okullarda ders vermemelidirler.

5 — Öğretim üyeleri, Anadoludaki tıp fakültelerinde sıra ile görev almalıdırlar.

6) Üniversite hastahanelerinde Full-Time çalışma sistemi tatbik edilmelidir.

7 — Yönetmelikle ilgili konular :

a) Aynı sınıfta fakat ayrı yönetmeliklere tâbi öğrenciler arasındaki eşitsizlik kaldırılmalıdır. (Örneğin: Doktora sınıfındaki bir gurup öğrencinin şubat ayında imtihana girme hakkı varken diğer bir gurup öğrenci aynı şartlarda sene kaybetmektedir. Bu sebeple şubat hakkının verilmesi gerekmektedir.

b) Belge alan öğrenciye kayıt yenileme hakkı tanınmalıdır.

c) Sene içinde yapılan vize imtihanlarının arttırılması ve notların asıl imtihanında nazarı itibara alınması lâzımdır.

d) Büyük staj imtihanları üç ayda iki kere yapılmalıdır.

8 — F. K. B. sorunu :

a) **Tıp öğrenimi için gereklidir. İdarî bakımdan fakültemize bağlanmalıdır.**

b) Laboratuvar çalışmaları az sayıda öğrenci ile yapılmalıdır.

c) Osteoloji dersi II. sönestreye konmalı, biometri dersinin ise Halk Sağlığı ve Koruyucu Hekimlik dersi sınırları içinde mütalâa edilmesi uygundur.

9) Öğrencilerin fakülte yönetimine bizzat iştirakleri, onların fakülte yönetim kuruluna alınmaları ve yönetim kurulu üyeleri kadar **söz sahibi olmalarıyla mümkündür.**

10 — Asistanlık imtihanları fakülteler arasından seçilen bir kurul tarafından yapılmalıdır. İmtihanda alınan not geçerlidir. Direktörün tercih hakkı kaldırılmalı ve imtihan kâğıtları sonuçlarla beraber teşhir edilmelidirler.

11) Öğrencinin sosyo-ekonomik durumunun her yönden ele alınması gerekmektedir. (Yurt, beslenme, kredi-burs, okul dışı faaliyetler vb.. üniversitenin genel sorunları içinde mütalâa edilmelidir.) 15/6/1968

12 — Tıbbiyeden baraj kaldırılmalıdır.

13 — Entern'lik kanunlaşmamalıdır.

14 — Tıbbiye için yeterli ve sıhhi bir kütüphane açılmalıdır.

15 — Hastane sahası dahilinde stajyerleri içinde barındıracak tam t şkilâtlı bir yurt binası açılmalıdır.

15 — Hastane dersleri ve pratikleri küçük gruplar halinde yapılmalıdır.

NOT: Yukarıdaki bütün isteklerin gerekçeleri kurulumuz tarafından geniş olarak hazırlanmıştır. Bu kendi Fakülte yönetim kurullarına gerektiği takdirde sunulacaktır.

İ. Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
Boykot Komitesi

HUKUK FAKULTESİYLE İLGİLİ İSTEKLER

Üniversitenin tümünü ilgilendiren konularda ileri sürdüğümüz tekliflerin ışığında ve oradaki temel kurallara dayanan bir şekilde, Hukuk Fakültesinde de bir takım değişikliklerin gerçekleşmesini, daha iyi eğitilmemiz, Fakültemizin çağdaşlaşabilmesi için zorunlu görmekteyiz.

Fakültemizde yapılmasını istediğimiz değişiklikleri iki ayrı gruba toplamak mümkündür :

A — Daha ziyade içinde bulunduğumuz olumsuz koşullar nedeniyle, bizden istenmesi haksızlık olan sınav ve devam konularıyla ilgili hükümlerin değiştirilmesi. Bu isteklerimiz, boykotun tatil edilebilmesi için ilk ve kesin şartlardır. Bu isteklerimiz derhal yerine getirilmedikçe boykot kalkmayacaktır.

B — Gerçekleştirilmesi belirli bir süre isteyen, eğitim programı, kitap meselesi, dershaneler v.s. ile ilgili isteklerimizdir. Bu isteklerimizin önümüzdeki ders yılına kadar halledilmesi, zorunludur.

(A) bendinde belirttiğimiz taleplerin kabulü halinde boykot önümüzdeki ders yılına kadar tatil edilecektir. Önümüzdeki ders yılında eğitimin (B) şıkında ve genel Üniversite sorunlarıyla ilgili bölümlerde istediğimiz hususlara uygun başlamaması halinde, boykot ve işgale kaldığı yerden, tüm isteklerimiz gerçekleştirilinceye kadar sürmek üzere, devama başlayacaktır.

A — DERHAL GERÇEKLEŞTİRİLMESİ GEREKLİ HUSUSLAR

1 — Yazılı-sözlü imtihan tefriki derhal kaldırılmalıdır. Tek yazılı imtihan sistemine dönülmelidir. Pratik yönü de olan derslerde, pratik ve teorik soruların birlikte sorulabilmesi imkânı, bu dersler yönünden ayrı iki imtihan yapmak mecburiyetini ortadan kaldırmaktadır.

Anahtarın önceden ilân edilmesi gereklidir.

2 — Yazılı imtihanlarda iltiması, kayırmayı engelleyecek şekilde tedbirler alınmalı, örneğin, imtihan kağıtlarındaki isim yerleri kapalı olmalıdır.

3 — Fakülteden belge tamamen kaldırılmalıdır ve fakülteye alınacak öğrenci sayısı Devlet Plânlama Teşkilâtının önerdiği sayıda olmalıdır.

4 — Talebeye şubat hakkı tanınmalıdır. Şubat hakkının öğrenciye tanınmasının **hiç bir mantıkî sebebi** olamaz. Öğrenciye daha çok sınav hakkı tanıyıp, daha elverişli koşullar içinde derslerini hazırlayabilmesi olanağını sağlamakta **hiç bir sakınca** yoktur.

5 — Öğrenciye mutlak şubat hakkı tanınması karşısında, öğrencinin bir üst sınıfa devamına ancak şubat ayında sahip olması durumu ortaya çıkacaktır. Bu durumda, öğrencinin bir üst sınıfın ortasında devam başlayıp, daha ertesi sene şubatda üst sınıfa devamını tamamlaması, **her dersin önce sonunu, sonra başını** okuması gibi bir duruma sebebiyet vermemek için, **bir üst sınıfa** devam hakkı tanınmalıdır. Yani **öğrenci kaç dersden takıntılı** olursa olsun, bir üst sınıfa devam edebilmeli, şubatda sınava girebilmelidir. Alt sınıfdaki sınavlarını bitirmedikçe, öğrencinin üst sınıf sınavlarına giremeyeceği tabiidir.

6 — Lisan muafiyet zorunluluğu, Fakülteden mezuniyet şartı olarak kabul edilmeli, Lisan muafiyetini vermeden diploma alamamalı ve fakat bu muafiyetin belirli bir sınıfa kadar alınması zorunluluğu konulmamalıdır.

B — EKİME KADAR GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİ İSTEDİĞİMİZ HUSUSLAR

1 — **Kitap sorununun çözümlenmesi:** Tüm Üniversite sorunuyla ilgili olarak belirttiğimiz gibi, kitapların para kazanmak için şişirilmesi, kitapların pahalılığı sistemine kesin olarak karşıyız. Her öğretim üyesi kendi okuttuğu kısımla ilgili ders notlarını ders yılı başlamadan Dekanlığa vermeli ve bunlar Dekanlık veya Üniversitece çoğaltılarak öğrenciye dağıtılmalıdır. Notların fiyatı, kâğıt ve baskı masrafına göre maliyetine satılmalı. Telif hakları maliyete katılmamalı, notlar kitapçılarcaya değil, doğrudan doğruya Fakültece satılmalıdır.

Bu yolla, şişkin kitaplar, kitap ticareti önlenecek, her öğrenci dersi okutan öğretim üyesinin derslerinden sorumlu olacaktır. Ayrıca öğretim üyesine telif hakkı verilip verilmemesi Fakültenin kendi işidir. Fakat telif hakkı verilirse bu maliyete etki yapmamalıdır.

2 — Öğrencinin elinde ders notları bulunduğu göre daha çok pratik dersler önem taşımaktadır. Bu sebeple, öğrencinin mümkün olduğu kadar küçük gruplar halinde daha çok ders saati pratik ders yapmaları sağlanmalıdır.

Dershane yokluğu, bu konuda kaçınmak için sebep değildir. Civardaki ilk okullardan Millî Eğitim Müdürlüğü ile temas sonunda sınıf

temin edilebileceği gibi, okuma odalarından da pratik çalışmalar için yararlanılabilir.

3 — Dersin tümü tek bir hoca tarafından okutulmalı: Her kürsüde gereğinden çok sayıda öğretim üyesi bulunmaktadır. Halen bu öğretim üyeleri çoklukla münavebe suretiyle ders anlatmaktadır. Bu usul içinde, bazı hocalar kısa süre ders verdikten sonra avukatlık yapıp, özel okullara gidip, halktan toplanan paralarla bilim sahibi yapıldığı halde, bilimini belirli çıkar çevrelerinin emrine vermekte, toplumun değil beş on kişinin koruyucusu, hizmetçisi durumuna girmektedir. Üniversiteyle ilgileri kesilmektedir. Bu nedenle, her sınıfın mümkün olduğu kadar çok gruba bölünerek her grubu bir öğretim üyesinin ele alması ve bütün sene öğretimi onun yapması zorunludur. Bu şekilde hocalar arasındaki doktrin farkları içinde öğrenci ne yapacağını bilmez bir duruma da düşürülmemelidir. Grubu okutan öğretim üyesi imtihanı da kendisi yapmalıdır. Bu hususun gerçekleştirilebilmesi için sınıf imkânları sağlanmalıdır.

4 — Yeni bir öğretim düzeni kurulmalıdır: Öğrencilerin en büyük özlemi, çağa uygun bir eğitim programına kavuşmaktır. Bu nedenle öğretim programının değiştirilmesi zorunludur. Fakültemizde özellikle kamu hukuku dersleri çok az, yetersiz ve ilkeldir.

Bu nedenle, aşağıdaki hususlara uygun bir değişime gidilmelidir:

A — Roma Hukuku seçimli ders yapılmalı veya ders saati haftada iki saate indirilmelidir. Dünyanın hiç bir yerinde Roma Hukuku bu derece geniş okutulmamaktadır. Latince bilmeyen öğrencinin latince sözler ezberlemeye mecbur edilmesi kadar dengesiz bir davranış olamaz.

B — Türk hukuk tarihiyle ilgili dersler konulmalı, bu arada Devrim tarihine önem verilmelidir.

C — Hukukun ekonomi bilimiyle ilgisi inkâr edilemez. Bu nedenle ekonomik teori ve doktrinler konusundaki bilgiler, hukukçunun hukuk sorunlarını da yorumlayabilmesi, kavrayabilmesi için zorunludur. Bu bakımdan, «sosyal siyaset», «ekonomik doktrinler tarihi» gibi bazı derslerin fakülteye eklenmesi gereklidir.

Bu dersler çağdaş dünya sorunlarını yansıtacak nitelikte olmalıdır.

D — Anayasa Hukuku, çağdaş eğilime uygun olarak, teorik plândan kurtarılmalı, science politique ve pozitif yönüne önem verilmelidir. Türk Anayasa sistemi daha önem verilerek okutulmalıdır.

E — Amme Hukuku dersi, bugün için anlamını kaybetmiş bir dersdir. Bu dersin, «siyasî doktrinler tarihi» özel hukuk dalında olanlar için seçimli, amme hukuku dalını seçenler için mecburi olmalıdır. «Kamu özgürlükleri», «devlet sistemleri» olarak bölünerek, adı

dünyada unutulmuş kişilerin görüşlerinden meydana gelen bir sözlük durumundan çıkartılması zorunludur.

F — Fakültede, maden hukuku, toprak hukuku, basın ve haberleşme hukuku, science politique metodu, siyasî tarih, sosyoloji, konularıyla ilgili dersler konulmalıdır.

G — İş hukuku daha önem verilerek okutulmalı, özellikle Türkiyenin koşullarıyla ilgili bir biçime sokulmalıdır. Bu konuyla ilgili yan dersler de konulmalıdır.

Ğ — Bunca dersin birden yüklenmesi olumsuz olacağından ve ihtisasa kayılması zorunluluğu karşısında, Fakültenin ilk iki sınıfında bütün hukukçular için zorunlu bilgilerin, temellerin verilmesi son iki sınıfta ise, «Özel hukuk», «kamu hukuku» gruplandırılmasının yapılması gereklidir. Bu şekilde, öğrencilerin eğilimlerine uygun dallarda daha derine ve ihtisasa inen şekilde yetiştirilmeleri mümkün olacaktır. Bu yolda, öğrenciler, eğilimleri dışı bir çok bilgi altında fakülteden soğutulmayacak ve ayrıca seçtiği bölümde daha derin bilgi sahibi olabilecektir.

İ.Ü. HUKUK FAKÜLTESİ İŞGAL KOMİTESİ

BOYKOT KOMİTESİ

ECZACILIK FAKÜLTESİ GENEL REFORM RAPORU

1. Tek yönetmelik esasına dönülmeli; yeni hazırlanan yönetmeliğin mevcut ve ileriki yıllarda fakültemize kaydolacak öğrencilere uygulanması,

2. Derslerin halka dönük olması ve selektif derslerin konulması,

3. Öğretim görevlilerinin öğrencilere karşı olan tutumlarında, karşısında bulunan öğrencinin de bir şahsiyeti bulunduğunu unutmaması,

4. Kürsüler arasında ilmî bir toplantı yapılarak eczacılık eğitiminde birliğin sağlanması,

5. Derslerde diğer kitaplardan da faydalandığında 4. maddenin uygulanması,

6. Öğretim görevlilerinin «Türkiye Eczacılık Sorunu»na eğilmeleri ve zaman zaman halk sağlığına karşı alınan kararları yazarak günlük gazetelerde yazıları ile uyarmaları,

7. Öğretim görevlileri tarafından yapılan ilmî araştırmaların öğrenci tarafından kolaylıkla izlenmesini sağlanması ve gerekirse bedelsiz olarak dağıtılması,

8. Kitaplığın öğrenci seviyesinde düzenlenmesi,

9. Kitaplıkta gerek meslekle ilgili ve gerekse sosyal hayatla ilgili her türlü yayının bulundurulması,

10 — Kitaplığın ve okuma odasının 17.00'de kapanmayıp akşamları da öğrenci hizmetinde bulundurulması,

11. Laboratuvarların ders saatleri dışında öğrencilerin serbest çalışmalarına açılması,

12. Öğrencilerin sosyal evrimi için gerekli kültürel faaliyetlerin en geniş serbesti içinde yapılabilmesi,

13. Öğrencilerin sosyal yapılarının gelişimini sağlayacak eylemlerin masraflarını karşılamak için dekanlıkça Talebe Cemiyetine maddi yardım yapılması,

14. Anayasanın 20. maddesine saygı gösterilmesi,

«Anayasa madde 20: Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlerini, söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir.

Kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz.»

15. Yukarıda sayılan isteklerin ve hakların korunmasını sağlamak için Yönetim Kurulunda öğrenci temsilcilerinin bulundurulması ve bu temsilcilere oy hakkının verilmesi.

BOYKOT KOMİTESİ

YÖNETMELİK TASARI KOMİSYONU RAPORU

1. Eczacılık Fakültesi öğrencisine sanayie dönük, halka dönük eczacılık öğrenimi sağlanması için ihtisas mahiyetinde selektif derslerin ilâvesi.

2. Farmakobotanik ve farmakognozi derslerinin birleştirilmesi,

3. 1964 Yönetmelik 8. mad. tadili: Teorik imtihanlara girebilmek için varsa o dersin pratik çalışmalarına katılmak ve başarmak gerekir. Başarı pratik çalışmaların her safhasındaki puanlama ile tesbit olunur. Ayrıca herhangi bir imtihan yapılamaz.

4. 1964 Yön. 9. mad. tadili. İmtihanlara en çok 5 imtihan devresinde girilebilir. Şöyle ki 1. sınıfta bir veya birkaç dersten başarı gösterememiş öğrencilerin fakülte ile ilişkisi kesilir. Diğer sınıflarda öğrenci, askerlikle ilişkisi olmadığı takdirde, o ders veya derslerden devamlı imtihan hakkına sahiptir.

5 — 1964 Yön. 10. mad. Ek: Karneler için derse kabul ve imtihan işlemleri dekanlıkça yürütülür.

6. İmtihanlar yazılı olarak yapılır.

7. 1964 Yön. 12. mad. ek: (...) Harçların yatırılması başladığı gün imtihan günleri bellidir.

8. 1964 Yön. 13. mad. tadili: Tam teşekküllü bir hastahane raporu ile belirtilen hâllerde öğrenci imtihan hakkını kaybetmez; ikinci girişinde harç yatırmaz. Aksi hâllerde öğrenci imtihana gününde ve saatinde girmek zorundadır.

9. Öğrencinin imtihanlara itirazı kürsü öğretim üyelerinden kurulmuş bir komite tarafından incelenir.

10. 1964 Yön. 11., 15. maddeler kaldırılmış, 6., 7., 10., 14., 16. maddeler aynen kabul edilmiştir.

Matematik, zooloji, İnsan anatomisi, Lâtince, fizyoloji dersleri barajdan kaldırılmıştır.

Genel botanik ve bitki anatomisi dersleri birleştirilerek fakültemizde okutulacaktır.

Geçici Madde: Bu yönetmelik kabulünden itibaren fakülteadaki bütün öğrencilere tatbik edilir.

STAJ YÖNETMELİĞİ

1. Bugünkü staj yönetmeliğindeki (1964 Yön.) 3. mad. aynen kabul edilmiş, diğer maddeler toptan kaldırılmıştır. Yeni şekil:

2. Staj süresi 6 aydır, bunun 4 ayı fabrika veya laboratuvarlarda, 2 ayı eczanelerde yapılır, günde 6 saat çalışılır,

3. Öğrenci staj yapacağı eczaneyi 15 gün evvel dekana bildirir.

4. Fabrika veya lab. stajlarını dekan. tayin eder, ücretlidir.

5. Staj belgelerinin dekanlığa verilmesi madde 4 deki gibidir.

KİMYA FAKULTESİNİN SORUNLARI

1 — Eğitimin 19. yüzyıl zihniyetinden kurtarılması ve modernleştirilmesi,

2 — Asistanların öğrenci ile devamlı olarak ilgilenmesi ve asistan adedinin çoğaltılması,

3 — Numune verilmesinin ve netice bakılmasının günde üç defa yapılması kalitatif, kantitatif ve organik laboratuvarlarına giriş imtihanı yapılmaması,

5 — Madde ve malzeme depolarının çalışma saatlerinin, laboratuvar çalışma saatlerine göre ayarlanması,

6 — Talebenin madde ve malzeme ihtiyacının yeterli kılınması,

7 — Laboratuvar çıkış imtihanlarının her ay tekrar edilmesi. Bu imtihanların tek dereceli ve sadece yazılı olması,

8 — Laboratuvar iç yönetmeliğinin talebe lehine yeniden düzenlenmesi ve laboratuvar şeflerinin keyfi tutumlarına son verilmesi,

9 — Fakülte de Tudor sisteminin uygulanması,

10 — Her dersin ve laboratuvar pratiklerinin kitaplarının tesbiti, temini ve kitap fiyatlarının ucuzlatılması, laboratuvarlara modern cihazların alınması,

11 — Bir laboratuvarı bir ders yılında bitiremeyenlerin müteakip yılda kaldıkları yerden devam etmeleri.

12 — Literatürü takip edebilmek için, öğrenimin her yılına teknik lisan derslerinin konulması,

13 — Lüzumlu malzemeyi ucuz fiata satın alabilmek için bir malzeme kooperatifinin kurulması.

14 — İç bahçeye en kısa zamanda bir kantinin tesisi ve bu suretle öğrencinin ucuz fiatla temiz yemek yemesinin temini.

15 — Organik laboratuvarında öğrenciye verilen preperatların keyfilikten kurtarılıp bir plân ve programa bağlanması. Yapılacak preperatların gruplar halinde önceden hazırlanması ve öğrencinin laboratuvara başlayacağı zaman kur'a ile yapacağı preparat grubunu seçmesi. Ceza preperatlarının kaldırılması,

16 — Kalitatifte haftanın muayyen günlerinde analiz derslerinin verilmesi,

17 — Öğrencilerin sosyal ve kültürel faaliyetlerine malî olanak sağlanması ve fakülte içinde yer verilmesi,

18 — Kimya Mühendisliği Yönetmeliğinde gösterilen Staj mecburiyetinin tam olarak yerine getirilmesi için lüzumlu staj yerlerinin temininde alâkalı Profesörlerin bizzat uğraşması.

19 — Kimyagerlik öğretiminin 8 sömestreden 10 sömestreye çıkarılarak YüksekKimyagerlik öğrenimi şeklini alması. 5 ci seneye Sınai laboratuvarının konulması ve travayın beraber yürütülmesi.

20 — Kürsülere ait teknik gezi tahsisatının öğretim üyelerinin keyfi gezileri için harcanmaması.

21 — Maddî ve manevî olanakları temin ederek dış ülkelerde mevcut Türk öğretim üyelerinin Fakültemize daveti.

22 — Türkiyede mevcut ana sınai dallarında, örneğin çimento, şeker, petrol, tekstil metallurji, boya ve polimer maddeler dallarında ihtisaslaşmış Kimya Mühendislerine, Fakültemizde bu konularla ilgili obitatif dersler açılarak, dersler verdirilmesi,

23 — Belirli zamanlarda Türk ve yabancı öğretim üyelerinin veya Kimya ile ilgili sınai dallarda ihtisaslaşmış kişilerin Fakültemize davet edilerek seminerler tertip edilmesi.

24 — Mühendislik öğrenimi için lüzumlu matematik derslerini Kimya eğitimi ruhuna uygun hale getirilmesi.

25 — Sınai Elektrokimya dersinin, Genel Elektrokimya dersi esaslarını tekrar etmekten kurtarılarak tamamen sınai dersi haline sokulması,

26 — Fiziko Kimya ders ve laboratuvarlarının modern bir anlayışla yeniden ele alınması. Laboratuvarlarda kullanılan âletlerin Türkiyede sınaide kullanılan cihazlardan da seçilerek, bu laboratuvarlara sınai bir cephe verilmesi,

27 — Makina ve Elektrik derslerinin lise havasından kurtarılarak Kimya Mühendisinin her an karşılaşacağı problemleri kapsamaması. Makina ve Elektrik laboratuvarlarının en kısa zamanda kurulması,

28 — Yakıt dersinin petrol ve kömür çıkarılmasını bırakarak teknolojik yakıt meselelerine yöneltilmesi,

29 — Alet laboratuvarlarının tamamen yenilenmesi. Anorganik ve Organik Sınai laboratuvarlarının Kantitatif laboratuvarı havasından kurtarılarak gerçekten adına layık düzeye çıkartılması yani tamamen sınıyo dönük olması.

30 — Kimya lisansın Kimya Fakültesine bağlanması,

31 — Kimya lisans talebelerinin de Kimyager ve Kimya Mühendis öğrencileri gibi Anorganik dersini vermeden Kalitatif laboratuvarına başlatılması,

32 — Kimya lisans öğrencilerinin de Kimyager ve Kimya Mühendis öğrencileri gibi Organik dersi imtihanını vermeden diğer derslerin imtihanlarına girebilmeleri,

33 — 1968 Ekiminde mezun olmaları şart koşulan öğrencilere daha fazla hak tanınması,

34 — Kimya Fakültesinin kısa zamanda Türkiye olanaklarına uygun Process laboratuvarına kavuşturulması,

35 — Teknik Resim derslerinin Mühendislik formasyonununun icap ettiği şekilde verilmesi. Bu sayede Kimya Mühendisinin sınaide karşılaşacağı cihazların resimleri çizecek düzeye ulaştırılması,

36 — Devrim tarihinin ciddi olarak ele alınması, adına lâyük şekilde okunması.

37 — Orta bahçeye yeni bir bölümün en kısa zamanda inşası için lüzumlu yer temini.

38 — Yeni Kimya Fakültesi binası yapımı için derhal faaliyete geçilmesi.

KİMYA FAKÜLTESİ İŞGAL KOMİTESİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ REFORM TASARISI

1 — Dekanın istifası,

2 — Öğrenciler ve asistanlar Fakültenin bütün organlarının seçimlerine katılmalıdır.

A — Bina ve tesisler sorunu: Anfi ve dersaneler yetersizdir, ayrıca boş zamanları değerlendirecek lokal, toplantı salonu yoktur. Kitaplıklar ise öğrenci ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır.

B — Öğretim üyeleri ve yardımcıları sorunu: Kürsülerin kadroları genişletilmeli, öğrenci — öğretim üyesi ilişkisi düzenlenmelidir. Buna ilişkin olarak haftada iki iş gününden az olmamak üzere öğretim üyelerinin fakültede bulunmaları gereklidir.

C — Öğretim: Fakülte dört bölüme ayrılmalıdır. Şöyle ki: Felsefe — Sosyoloji — Sosyal Antropoloji ve Etnoloji, Psikoloji ve Pedagoji bölümleri Sosyal Bilimler Fakültesi,

Prehiştorya ve Arkeoloji, Tarih, Sanat Tarihi bölümleri Tarih Fakültesi,

Eski Ünasya Dilleri ve kültürleri, klasik diller ve edebiyatları. Arap ve Fars dilleri ve edebiyatları, İngiliz dili ve edebiyatı, Alman dili ve edebiyatı ve Kütüphanecilik bölümleri Dil ve Edebiyat Fakültesi,

Coğrafya bölümü de, Coğrafya Fakültesi olarak ayrılmalıdır.

Ders ve seminerlerde klasik konuların yanısıra konuyla ilgili çağdaş akım ve gelişmelerde yer verilmelidir. Halka dönük bir öğretim kurumu olan Edebiyat Fakültesinde yurt gerçekleri ve sorunları ile ilgili çalışmalara ağırlık tanınmalıdır.

Yabancı öğretim üyelerinin bilim dışı faaliyetlerini engellemek için kimlikleri dikkatle gözden geçirilmelidir.

D — Yönetmenlik Sorunları,

1 — İstanbul Üniversitesi öğrenci yönetmeliği madde 5 te söz edilen harçların azaltılması, Madde 7 de söz konusu edilen harçların tamamen kaldırılması gerekir.

Yabancı dil sınavı kaldırılmalıdır. Buna karşın uzmanlarca yürütülen 3 yıllık sınıf esasına dayanan bir yabancı dil öğrenimi sağlanmalıdır.

2 — İstanbul Üniversitesi Disiplin Yönetmeliği; Birinci madde üçüncü maddenin ikinci bendi ve dokuzuncu maddenin c, d, e, f, g ve k bendlerinin öğrenci söz, fikir ve davranış özgürlüğünü kısıtlamaması için yeniden ele alınmalıdır.

3 — Edebiyat Fakültesi lisan öğretim ve imtihan yönetmeliği; Altıncı madde değiştirilmelidir. Mezuniyet tezi için tezi yöneten öğretim üyesinin imzası yeterli sayılmalıdır. Madde 7'deki öğretmen olmak isteyenler için gerekli görülen pedagoji imtihanı kaldırılmalıdır. Madde dokuzdaki devam zorunluluğu kaldırılmalı, önceden belirtilen 3 yazılı yoklamanın ikisinde başarı gösteren imtihanlara girebilmelidir.

Madde 12'de belirtilen kaldırılmalıdır. Yazılıyı alan iki dönem için sözlü haklarına sahip olmalıdır. Yine bu maddedeki yabancı dil metin sınavı kaldırılmalıdır.

Yazılı ve sözlü sınav arasında en az bir hafta bulunmalıdır.

4 — Edebiyat Fakültesi doktora yönetmeliği; Doktor ünvanının kazanılması için yetkili jüri raporlarının yeterli sayılması gerekir. ları mutlaka lise hocası olabilmelidirler. Ayrıca belirli dallardan yetişen

5 — Öğrenim sonrasında ilgili sorunlar; Edebiyat Fakültesi mezun-öğrenciler kamusal kuruluşlarda görevlendirilmelidirler.

İ. Ü. FEN FAKÜLTESİ MATEMATİK BİLDİRİSİ :

I — AMAÇ :

- a — İlmî kariyer,
- b — Uzman öğretmen,
- c — Tatbiki matematik.

Bunun için icabederse Fakülte (Matematik) öğretim sure-
si artmalı. Fikir olarak: İlk senelerde beraber temel dersler
görülür.

TEMEL derslerden sonra öğrenci arzu ettiği bölüme girer.

Bu arada tatbiki Matematiğe ilâve olarak :

- a — Harekât araştırması,
- b — Cybernetics,
- c — Hesap araştırması.

II — VERİMİ ARTIRMAK İÇİN :

- a — Fakülteye, yetiştirilebilecek kadar öğrenci alınması.
- b — Her imtihan döneminden sonra talebenin başarısızlık
sebepleri araştırılmalı ve bu sebeplerin giderilmesi için bir ko-
misyon kurulmalı.

c — Yeni açılacak bölümler için dışarıya elemanlar gön-
derilmeli ve ilk senelerde mahsus olmak üzere dışardan uz-
manlar getirilmeli.

d — Kesif lisan çalışmaları başlamalı.

e — Lise ve fakülte arasındaki boşluğu doldurmak için
ilk senelerde ihzari kurulmalı.

f — Dersler için hoca değişikliklerinde sabit kalan bir
program hazırlanmalı.

g — Her sene dersi anlatan öğretim üyesinin yardımıyla
teksirlerin en kısa zamanda çıkarılması.

III — YÖNETMENLİKLE İLGİLİ :

- a — Beş mecburi verildikten sonra optatiflere girilmeli.
- b — Öğrencilerin belge durumları kalkmalı.
- c — İmtihan harçları başarısızlık halinin de arttırılma-
malı.

IV — KARIYER YAPACAKLARLA İLGİLİ :

- a — Öğretim persoleninin (her kademedede) daha insanî üc-
retler almaları.

Bunu bilhassa yetişen asistanların bir konu üzerinde derinlemesine çalışması için istiycez.

b — Erkek asistanların vatanî hizmetlerini Fakültede yapmaları.

c — Bol miktarda asistan kadrosunun açılması.

V — DİLEKLER :

a — Matematik terimlerinin tesbiti için müşterek çalışmaların yapılması.

b — Türk matematik literatürünün tercüme kiatlarla zenginleştirilmesi.

MATEMATİK KOMİTESİ

FEN FAKÜLTESİ ASTRONOMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖZEL İSTEKLERİ

1 — Astronomi mezunlarına liselerde behemahal öğretmenlik hakkının tanınması.

2 — Astronomi bölümünden mezun olan öğrencilerin Meteoroloji sahasında çalışabilmesi için bu konu ile ilgili derslerin kürsümüzde okutulması.

3 — Yurt içi, yudt dışı bütün rasathanelerde ve Metereoloji istasyonlarında Astronomi talebelerine ücretli staj hakkının tanınması.

4 — Astronomi Enstitüsüne alınacak asistanların mutlak surette Astronomi mezunlarından alınması.

5 — Astronomi Enstitüsünde okutulan derslerin tatbikat ve lâboratuarlarının daha faydalı olabilmesi için bu tatbikat ve laboratuarlarda kullanılan aletlerin çalışma şekillerinin tatbiki olarak öğretilmesi.

6 — Astronomiyi esas alan ve diğer bölümlerden birini tali dal olarak seçen öğrencilerin bu bölümlerdeki tatbikat ve laboratuarlarda karşılaştıkları güçlüklerin giderilmesi.

İ.Ü.F.F. ASTRONOMİ KOYBOT KOMİTESİ

DUYURU

Astronomi bölümü Boykot Komitesi olarak 18 Haziran 968 tarihinde yapılan toplantıda isteklerimizi aşağıdaki maddeler halinde tespit etmiş bulunuyoruz.

Bütün Astronomi talebelerine duyurulur.

1 — Astronomi mezunlarına behemahal öğretmenlik hakkının tanınması.

2 — Astronomi mezunlarının İ.T.Ü. Meteoroloji Bölümünde bir yıllık ek bir tedrisatla Meteorolog olarak da yetiştirilmesi.

3 — Yurt içi ve yurt dışı rasathanelerde ücretli staj hakkının tanınması.

4 — Astronomi bölümüne gerekli optatif fizik derslerinin talî dal gözetilmeksizin kredi sağlanması.

5 — Astronomi bölümünde çalışacak olan asistanların mutlak surette astronomi mezunu olması.

6 — Astronomi talebelerine Ordinatór ile A.B.M. hesap makinalarının program ve kullanımının öğretilmesi.

7 — Astronomi bölümünde okutulan derslerin tatbikat ve laboratuvarların daha faydalı olabilmesi için, bu tatbikat ve laboratuvarlarda kullanılan aletlerin çalışma şekillerinin tatbiki olarak öğretilmesi.

8 — Astronomi bölümünü esas dal olarak seçen ve diğer bölümlerden birini talî dal olarak alan talebelerin bu bölümlerdeki tatbikat ve laboratuvarlarda karşılaştıkları güçlüklerin giderilmesi.

9 — Astronomi mezunlarının çalışma sahası olarak memleketimizde bir uzay araştırma enstitüsünün açılması.

10 — Lisans üstü çalışmaları için:

a) 1968 - 1969 ders yılında Astronomi bölümüne kayıt olacak talebelerden, mecburi derslerinden ortalama en az «iyi» alanlara.

b) 1968 - 1969 tarihinden önce kayıtlı olanların kendi enstitüsünde yapılacak bir sınavla lisans üstü çalışma imkânlarının sağlanması.

c) Bu çalışmalar için müracaatların sazla olması halinde Astronomi Enstitüsünden en az 10 kişiye 3 yıllık burs verilmesi.

d) Doktora yapmak isteyenlere 5 yıllık burs sağlanması.

11 — Esas dalının mecburî derslerini veren talebelerin isterse, imtihana girmeden talî dalını esas dal yapabilmesinin temini.

İ.Ü.F.F. ASTRONOMİ BOYKOT KOMİTESİ

FİZİK BÖLÜMÜNÜN İSTEKLERİ :

Fizik Bölümü Öğrencilerinin istekleri daha evvel Dekanlığa sunulan Komisyon raporunda geniş olarak gerekçeleriyle birlikte anlatılmıştır.

1 — Lisans öğreniminden sonra bir sene sürecek bir Yüksek Fizik Mühendisliği öğrenimi yapılmalıdır.

2 — Bu bölümle ilgili yeni dersler 1968 - 1969 yılında hemen yürürlüğe konulmalıdır. Fizik öğreniminde modern fizik dersleri açılmalıdır.

3 — Öğrencinin yabancı literatürleri takip edebilmesi için ilk öğretim yılında lisan derslerine mutlak yer verilmelidir. Diğer öğretim yıllarında da lisan bilgisini geliştirecek programlar yapılmalıdır.

4 — Halen bir yıl açılıp ta ertesi yıl açılmayan fizik derslerinin tamamının bir yılda öğrenime açılması ve laboratuvarlarının da aynı yıl o dersi alan talebe tarafından yapılması sağlanmalıdır.

5 — 2 f. laboratuvarına çok sayıda öğrenci alınması sağlanmalı ve 3 f. laboratuvarı da süratle öğrenime açılmalıdır.

6 — Genellikle laboratuvar çalışmaları daha rasyonel şekilde getirilerek birer formalite olmaktan çıkarılmalı ve gerekli olan ders aletlerinin alınması yönünde bütçe imkânları zorlanmalıdır.

7 — İlk öğrenim yılındaki fizik öğrencilerine denel fizik dersi, ek olarak aynı dersin teorik bilgileri ile ayrıca anlatılmalı ve tatbikat saatleri arttırılmalıdır.

8 — Asistan kadroları genişletilerek malî sorunları çözümlenmelidir.

9 — Fizik öğrencisinin bir yıl temel fizik öğrenimi görmesinden sonra seçeceği fizik bölümlerine ayrılmasını sağlayacak bir sistem getirilmelidir.

10 — Her dersin belirli bir kitap veya teksiri mutlaka olmalıdır.

11 — Mevcut barajlı sınav sistemi daha âdil bir şekle getirilerek, o sınava ait geçme notları sınavdan önce öğrenciye bildirilmelidir.

12 — Öğrencilerin sosyal sorunlarını halletmek için geniş tedbirler alınmalıdır.

133 — Kütüphanenin sabah saat 9.00 dan akşam saat 9.00 a kadar açık tutulması temin olunmalıdır.

14 — Öğretim üyelerinin öğrenci sorunlarıyla ilgilenmeleri için öğrenci kabul saatleri tesbit olunup ilân edilmelidir.

İ.Ü.F.F. FİZİK BOYKOT KOMİTESİ

FEN FAKÜLTESİ JEOFİZİK BÖLÜMÜ İSTEKLERİ :

1 — **Öğrenim :** Fakülte'mizde oldukça genç bir bilim dalı olarak kurulan Jeofizik Kürsüsünde, öğrenimde zaman zaman ortaya çıkan program aksaklıkları, maddî imkânsızlıklarla pratik çalışmalarımız için gerekli aletlerin yeterli sayıda temin edilemediği ve bir jeofizikçi olarak yetişmemiz için dört senelik sürenin yeterli olmayıp beş seneye çıkarılması hususunda bir komisyon dahi kurulduğu; hatta, programının hazırlandığı malûmlarıdır. Şimdiye kadar, mevcut kadro darlığı yüzünden öğretim gücünün arttırılamadığı ve malî imkânın sağlanamadığını bilmekteyiz. Bu gün için durumda bir değişiklik olduğu, kadro ve malî imkânın sağlanacağını sayın Dekanımız açıklamış bulunuyor.

2 — Yönetmelik :

Jeofizik öğrenimimize temel teşkil eden bazı dersler (Matematik, Fizik gibi), meslekî ders ve laboratuvar tatbikatları ve staj ile ilgili hükümlerin yetişmemize yeterli olacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi.

3 — Öğrenim sonu karşılaşılan güçlükler :

Mezunlarımızın saha çalışmalarında kendi başlarına belirli mühendislik problemleri ile karşı karşıya geldikleri de bir gerçek olduğuna göre; burada kanunî bir gerçeği de açıklamak sorunumuza eğilinmesinin bir nedeni olacaktır. Bilindiği üzere jeofizikçi bir sahanın etüdünü yapabildiği halde, raporunu imzalayabilmesi ancak jeofizik mühendisi olduğu takdirde mümkündür. Jeofizik öğreniminin bu gayelere hizmet edecek

şekilde (JEOFİZİK YÜKSEK MÜHENDİSLİĞİ) ni vermesi gerekmektedir. Aynı inançla ileri sürüyoruz ki jeofizik mühendisliği ancak Fen Fakültemiz içerisinde kurulabilir ve kurulmalıdır.

Kaldı ki, Lisans diploması alan eski mezunların bu hususlarda karşılaştıkları güçlükler bizlere kadar intikâl etmiştir. Bu sorumluları göz önünde tutan ve yeni kurulmuş olan Hacettepe, Karadeniz ve İ.T. Üniversitelerinin tam yeterli olmadıkları halde, «Jeofizik Mühendisi» yetiştiriyor olması, her halde hepinizin malûmudur. Bu şartlar altında, uzun bir geçmişi olan Fakültemiz neden böyle bir haktan geri kalsın? ve Türkiye'de jeofizikçi yetiştiren en güçlü ilk ve tek müessese Jeofizik Kürsümüz olduğuna göre, mezunlarının bu sahada daha fazla başarılı olabilmesi imkânlarının sağlanması neden düşünülmesin? Bu da bize gösterir ki Jeofizik Kürsüsünün «JEOFİZİK YÜKSEK MÜHENDİSİ» yetiştirmesi gerekmektedir.

Sonuç :

Yukarıda üç madde halinde topladığımız sorumlularımıza bir an evvel ilgili Kurullarca eginileceğine inanıyoruz.

Derin saygılarımızla,

17 Haziran 1968 JEOFİZİK ÖĞRENCİLERİ

ZOOLOJİ TALEBELERİNİN İSTEKLERİ

1 — Zooloji tahsilinin Zooloji Lisans (4 sene) ve Yüksek Zooloji (5 sene) olarak tesbit edilmesi.

Yüksek Zoolojiye mutlak surette YÜKSEK ZOOLOG ünvanı verilmesi.

2 — Yüksek zoologların iş sahalarının tesbiti.

3 — Yönetmeliğe staj mecburiyetinin konması.

4 — Seminerlerin travay şekline sokulması.

5 — Memleketimiz ihtiyaçlarına cevap verecek ve zoolojinin pratik sahasına inebilecek yeni derslerin açılması.

6 — Ders almadaki düzensizliğin kaldırılması.

7 — Kitap veya teksir problemlerinin halledilmesi.

8 — Ders ve imtihan programının Talebe Cemiyeti tarafından düzenlenmesi.

9 — Lisan öğreniminin daha yararlı hale getirilmesi.

İ.Ü.F.F. ZOOLOJİ BOYKOT KOMİTESİ

JEOLOJİ KOMİSYON RAPORU

1 — Fen Fakültesinde Jeoloji öğretimi olarak halen iki branş mevcuttur. Bunlardan biri Jeoloji Lisans, diğeri ise Yüksek Jeoloji'dir. Bu branşlardan Jeoloji Lisans Fen Fakültesi'nin bünyesinde kalmak üzere, ayrı bir statüye bağlı Yüksek Mühendis Jeolog ve Mühendis Jeolog bölümlerinin kurulmasını istiyoruz.

Bu branşların bir an evvel açılması ve statüleri hazırlanırken talebenin de iştirak edeceği komisyonlarda söz sahibi olmasını şart koşuyoruz.

2 — Halen yürürlükte bulunan Yüksek Jeoloji Yönetmeliğinin :

- a) 3. maddesinin tadili (sadece Umumî Jeoloji'nin baraj yapılması, Zooloji dersinin ise programdan çıkarılması).
- b) 5-6 ve 7-8 sömestrelerde alınması gereken optatif derslere tahdit konmaması veya bunun uygun bir şekilde her iki sınıfa paylaşılması.
- c) Diploma travaylarının yalnız arazi üzerinde yapılacak bir jeolojik çalışma olarak mütalâa edilmemesi ve çalışmanın özel bazı konularda da (örneğin: Petrol - Su - Petrografi - Sedimentoloji) yapılabilmesi hakkı tanınmalıdır.
- d) Kamp stajının mecburi derslerinden bir tanesini veremeyen öğrenci de staj yapabilmeli, ancak bu dersini verdiği zaman yaptığı kamp stajı kabul edilmelidir.

3 — Yalnız Fen Fakültesi'nin bölümlerine uygulanan, dolayısıyla Jeoloji'ye de uygulanan F. Fak. Yönetmeliğinin 16. maddesinin (b) bendi kaldırılmalıdır.

4 — En kısa zamanda tahsisat çıkarılarak Jeoloji'ye bir otobüs, bir kamyon ve her kürsüye de birer jeep alınması.

BOTANİK BÖLÜMÜNÜN İSTEKLERİ

- 1 — Botanik mezunlarına Botanik Mühendisliği veya Botanist ünvanı verilmesi.
- 2 — Staj hakkının tanınması.
- 3 — Seminer usulünün değiştirilmesi ve mecburi olması, pratik olması.
- 4 — Baraj derslerinin kaldırılması.
- 5 — Biyokimya, biyofizik gibi yeni derslerin açılması.
- 6 — Talebe aleyhindeki yönetmeliğin değişmesi.
- 7 — Vizelerden sonra yapılan pratik imtihanlarının ve sözlü imtihanlarının kaldırılması.
- 8 — Yaz aylarında eskürsüyon gezileri yapılması.
- 9 — Lisan bilgisine kıymet verilmesi ve son seneye kadar devam etmesi.
- 10 — Pratik Latincenin talebeye öğretilmesi.
- 11 — Pratik derslerin okutulması.
- 12 — Her dersin teksiri veya kitabının bulunması ve bunların ucuz satılması.
- 13 — Asistanların öğrencilerle fazla meşgulu veya asistan kadrosunun genişletilmesi.
- 14 — Talebe asistan kadrosu yerine esas asistan kadrosunun açılması.
- 15 — Laboratuvar malzemelerinin çoğaltılması.
- 16 — Kantin ve okuma salonu açılması.
- 17 — Klâsik Botanik kitaplarının tercümesi.
- 18 — İlksel bir öğretim sistemi yerine modern bir sistemin öğretimine tatbik edilmesi.

Botanik
İnceleme Komisyonu

— DÜZELTİ —

11. sayfada baştan üçüncü satırdan sonraki 22 satır bir evvelki yazıda tekrar olarak geçmiştir. Dizimeci adına özür dileriz.

Baskı: ÜLKE Matbaası

20 Haziran 1968

**Üniversite Asistanları Sendikası'nın
Üniversite Reformu Hakkında
Görüşleri**

Haziran, 1968

Son zamanlarda yaygınlaştığı görülen bugünkü Üniversite düzenine yönelmiş öğrenci hareketleri ile kamuoyunun dikkati Üniversitenin çeşitli problemlerine çekilmiş bulunmaktadır. Buna karşılık, Üniversitelerin yetkili kurullarının bu konuda belirli, köklü bir davranış olmaksızın beklemeyi ya da çeşitli fakülteler yönetmeliklerinin bazı maddelerini alelacele değiştirmek gibi pek sınırlı tedbirlerle yetinmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Buna ek olarak konuyla ilgileri pek açık olan kamu otoritelerinin de bu ilgiyi ve meselenin önemini yoketme gayreti içinde problemi yalnız bir öğrenci - hoca ihtilâfı gibi göstermeye çalıştıkları göze çarpmaktadır.

Herşeyden önce bugün Üniversitelerin karşılaştığı meselelerin, yönetmelik değişmelerinin çok ötesinde, yıllardır uygulanan millî eğitim politikasının yarattığı büyük sorunun bir parçası olarak ele alınması gerektiği kanısındayız. Bu sorun, ilkokuldan üniversite-sonrası eğitime kadar millî eğitimimizin bütün kademelerinin, hızlı kalkınma zorundaki bir ülkenin ihtiyaçlarına cevap verecek ve vatandaşlar arasında fırsat ve imkân eşitliğini sağlayacak biçimde düzenlenmemiş olmasından doğmaktadır.

Bu yüzden bir yandan yeterli malî yeteneklerden yoksun büyük bir vatandaş kitlesi, çocuklarının ilkokul sonrası için faydalı bir eğitimden mahrum kalmak zorunda olduğunu görürken diğer yandan da eğitime devam imkânını bulabilen gençler yanlış düzenlenmiş bir eğitim çarkı içerisinde ülkenin ihtiyaçlarına cevap veremez vatandaşlar olarak yetiştirilmektedirler.

Bu durum karşısında ilgililerce şu ana kadar alınması düşünülen tek "tedbir", her yıl onbinlerce genci arzu ve kabiliyetlerini ya da ülkenin ihtiyaçlarını dikkate almaksızın "kapasitesi" çok sayıda öğrenci almaya müsaade eden yüksek okul ve fakültelere bu kapasiteyi de alabildiğine zorlayarak yerleştirmeye çalışmaktan ibarettir. Bu gayrete rağmen, her yıl artan sayıda öğrencinin, herhangi bir yüksek öğrenim kurumuna devam edemiyerek bugünkü eğitim sisteminin mantığı icabı yüksek öğrenime götürmesi gerekli bir yolun yarısında, öğrenimi bırakmak zorunda kaldığı görülmektedir.

Her ne kadar üniversitenin kendisinden beklenen görevleri yerine getirmesi amacını güden aşağıdaki tedbirler, ancak millî eğitimin diğer kademelerinde aynı anlayışla yapılacak reformlarla birlikte ele alınırsa olumlu sonuçlar verebilirse de; üniversite camiasının üyeleri olan bizler, üniversite ile doğrudan doğruya ilgili bu tedbirlerin bir an önce gerçekleştirilmesinde kesin bir zorunluluk görüyoruz.

I — ÜNİVERSİTE YÖNETİMİ VE PERSONELİ

a) Tam - Gün Çalışma ve Maddî Olanakları :

Üniversite öğretim üye ve yardımcılarının (tam-gün) çalışmaları esası kayıtsız şartsız kabul edilmeli ve tam günün maddî olanakları, ücret ve araçlar bakımından sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Günümüzdeki mevcut düzen, Üniversitede duyulan huzursuzluğun temelinde yatan başlıca sebeptir. Tam-gün esasına dayanmayan bilimsel bir çalışmanın mümkün olamayacağı kamuoyunca da anlaşılmıştır.

Tam-gün çalışma ilkesinin, kamu hayatının çeşitli kısımlarında tıkanıklıklara ve güçlüklerle yol açabileceği şeklindeki itirazların, Üniversiteye bağlı olarak kurulacak araştırma merkezlerinin ve bölümlerin (departmanların) bu ihtiyaca cevap verebileceği ve personel talebinin de izin mekanizmasını işletme yoluyla karşılanabileceği düşünülürse, önemli bir ağırlık taşımadığı anlaşılır.

b) Üniversite yöneticilerinin atanması ve yetkili kurulların teşekkülünde izlenecek yol :

Rektör, Dekan, Senatör, Yönetim Kurulu üyeleri seçimine öğretim üyeleri ile birlikte asistanlar ve öğrenci temsilcileri de oy hakkına sahip olarak katılmalıdırlar. Üniversite yetkili kurulları teklif edilen yeni akademik ve idarî bünyenin gereklerine göre yeniden düzenlenmelidir.

GEREKÇE: Üniversite yönetici ve yetkili kurullarının seçiminde yukarıda önerilen yol; Üniversitenin toplumumuzun içerisinde bulunduğu demokratlaşma hareketine ayak uydurabilmesini sağlayacaktır. Üniversitenin yönetimine öğrenci ve asistanların da katılması, yetkileri elinde tutan sınırlı bir grupta tabanın sık sık çatışma ve sürtüşmelere sürüklenmesini önliyecektir. Bu yeni düzen sayesinde Üniversite bünyesindeki gruplar arasında sürekli ve doğrudan doğruya temas, haberleşme ve anlaşma zemini hazırlanacaktır. Ayrıca herhangi bir grubun elinde aşırı yetki tekelinin toplanması ve bunun diğer grupların aleyhine kullanılması ihtimali, denetimin yaygınlaştırılması ile ortadan kalkacaktır.

Üniversite yönetimine asistanlarla öğrencilerin katılması konusunda, öne sürülen hukukî engellerin yeni bir düzenleme içinde ortadan kaldırılmasını sağlayacak formüllerin bulunması mümkün olur.

c) Bölüm (departman) sisteminin kabulü :

Kürsü sistemi kaldırılarak, bölüm sistemine geçilmeli ve bölüm yöneticisinin kısa süreler için arka arkaya iki defa olmamak üzere bölümün akademik personeline seçilmesi sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Üniversitede aşırı yetki tekelinin toplandığı kilit noktalarının başında kürsü profesörlüğü gelir. Mevcut kürsü düzeni ve kürsü profesörlüğü, asistan, doçent, hattâ profesörlerin üzerinde bile bir baskı aracı olarak kullanılabilmekte; bu durum ise huzursuzluk nedeni olmaktadır. Zaten hiyerarşik zihniyet akademik hürriyet ile bağdaşmaz. Ayrıca ihtiyaçların, özellikle asistan ihtiyacının daha küçük olan kürsü birimine göre saptanması sunî ve gereksiz tahsislere yol açmaktadır. Bölüm biriminin kabulü bu gibi israfların önlenmesi ve öğretim üyeleri ile yardımcılarının ilişkilerinin daha objektif esaslara göre düzenlenmesi açısından da yerinde olacaktır. Ashında, mevcut kürsü düzeni yanısıra enstitülerin de bulunuşu, melez veya iki bağlı fakat herhalde etkin olmayan bir sistemin ifadesidir.

c) Malî özerkliğin sağlanması :

Üniversitenin malî özerkliğinin sağlanması için her üniversiteye tahsis edilen

toptan ödeneğin üniversite senatosunda kabulü suretiyle kesinleşen bütçeye göre dağıtım esası gerçekleştirilmelidir.

GEREKÇE: Üniversitelerin Muhasebe Umumiye Kanunu çerçevesinden çıkarılmasının maliyette etkinlik sağlayacağı, israfları önleyeceği benzer kurumların uygulamalarından da anlaşılmaktadır. Diğer taraftan üniversite bütçesinin madde madde kabulü gereksiz siyasi baskıları davet etmekten öteye bir fayda sağlamamaktadır. Mali özerklik üniversite özerkliğinin ayrılmaz bir parçası olarak düşünülmalıdır.

d) Öğretim üyeliği statüsü ve kazanılmasında izlenecek yol :

Öğretim üyeliği statüsü Yardımcı Profesörlükle başlamalı, doktoralarını başarıyla tamamlayan üniversite asistanları Yardımcı Profesör olarak atanmalıdır.

GEREKÇE: Yardımcı profesörlük ve yardımcı profesörlerin öğretim üyesi statüsüne kavuşturulmalarının kabulü; Türk üniversitelerine muhtaç oldukları taze kanı sağlayacaktır. Bu durum üniversitenin yenilikleri takibini kolaylaştıracak ve ileri ülkelerdeki uygulamanın benimsenmesiyle, Türk üniversitelerinde ancak doktor olabilecek çağda oldukları halde yurt dışında profesör unvanı kazanan genç bilim adamlarının bulunması gibi garip bir durumun devamı da önlenecektir. Aynı zamanda bugünkü sistemde ders vermeleri kanunen yasaklanmış olan doktor asistanlardan faydalanma olanağı elde edilebileceği gibi kuruluş halindeki üniversitelerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilecek bir düzenlemeye de ulaşılacaktır.

e) Akademik kariyere giriş ve asistanların yetiştirilmesi :

Asistan ihtiyacı bölüm ihtiyaçları gözönünde tutularak tesbit olunmalı, asistanlığa girişte bölüm yöneticisinin atayacağı en az üç kişilik kurulca yapılan yabancı dil ve bilim sınavlarında başarı sağlama esas olmalıdır. Bölüm yöneticisinin sınav kurulunun doğal başkanı olması gerçekleştirilmelidir.

Üniversite asistanlarına doktoralarını üniversiteler kanalıyla beslenen kaynaklarla yurt dışında, tanınmış üniversitelerde yapabilmeleri olanağı sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Asistan ihtiyacının topluca bütün bölüm için düşünülmesi öğretim üye ve yardımcıları saflarında lüzumsuz yığılmayı, bir başka deyişle gizli işsizliği önleyecektir. Ayrıca asistan seçimindeki mevcut yollara ve anlayışa yönetilmekte olan eleştiriler de haklı olmaktan çıkacaktır. Doktoraların yurt dışında yaptırılabilmesi üniversitelerin akademik seviyesini yükseltebilecek ve üniversite asistanlığından, yardımcı profesör statüsüne geçişte daha tatmin edici bir kriterin varlığından söz edilebilecektir. Kalkınma plânlarının öngördüğü her yıl beşyüz üniversite mezununun yurt dışına doktora için gönderilmesi gereğine, bu yoldan en iyi cevap verilebilecek ve bugüne dek süregelen kamu fonlarının israfına yol açan bu konudaki boş uygulama da son bulacaktır.

f) Yardımcı profesörlükten, profesörlüğe geçiş :

Yardımcı profesörler, hazırladıkları tezin ve diğer yayınlarının üniversitelerarası bir jüri tarafından tatminkâr bulunması ve tezin başarıyla savunulması durumunda profesör olarak atanmalıdırlar.

GEREKÇE: Mevcut uygulama göstermektedir ki Dr. asistanların doçentliğe geçişlerinde izlenen aşamalardan kollokyum ve deneme dersi bu amaçla kullanılabilir başarıyla ölçüler olmaktan uzaktırlar. Bunun yerine tez müessesesinin doktorada izlenen yola benzetilerek devamı bilimsel çalışmaları teşvik edeceği gibi, profesörlüğe geçişte diğer eserlerinin de gözönünde tutulması kollokyum ve deneme dersine bakışla daha iyi ölçü olabilecek durumdadır.

g) İdare ve destek personeli:

Mali özerklikten faydalanılarak yaratılacak maddi olanaklar ile üniversitenin muhtaç olduğu yetişkin idare ve destek personeli sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Bugün genel bütçeye dahil üniversiteler ihtiyaçları olan yetişkin idare ve destek personeline sahip değildirler. Bu durum, dekanların ve diğer akademisyenlerin —özellikle asistanların— idarî sorunları çözümlenmekle aşırı derecede yüklenmelerine yol açmakta; birden çok kişinin işlere müdahalesinin faydalı sonuçlar vermediği görülmekte ve mevcut bu personel kadrosuyla üniversitenin yürütülemediği anlaşılmaktadır. Bu yüzden yapılacak üniversite reformunun idare ve destek personeli de kapsamı gereklidir.

II — ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN SORUNLAR

a) Öğretim araçları:

Ders kitapları ve diğer ders araçları fakültelerce kurulacak döner sermayeli kurumlar eliyle makul fiyatla satılmalı ve öğretim üyelerinin kendi namlarına ders kitabı bastırmaları yasaklanmalıdır.

GEREKÇE: Ders kitaplarının fakültelerce telif hakları ödenerek bastırılıp makul fiyatla satılması öğrencilerin bu konudaki haklı şikâyetlerine bir son verecektir. Ayrıca tam-gün düzeninin sağlayacağı ücret düzeyi sayesinde öğretim üye ve yardımcıların tatmininin mümkün olabilmesi bu yoldaki uygulamayı kolaylaştıracaktır. Öğrenci ve öğretim üyeleri arasında devamlı sürtüşme konusu olan sorunun bu biçimde çözümlenmesinin doğuracağı faydanın izahına lüzum yoktur.

b) Sınıflar:

Küçük sınıf düzenine geçilerek verim arttırılmalı ve eğitim düzeyi yükseltilmelidir.

GEREKÇE: Bugünkü büyük sınıf sistemi verimsiz olduğu gibi öğretim düzeyini de öğrenci sayısının artmasıyla gün geçtikçe düşürmektedir. Bu nedenlerle ucuz sayılan ve kalkınma ihtiyaçlarına uyduğu sanılan büyük sınıf veya bir başka deyişle anfi sistemi daha pahalı bir düzendir. Ayrıca küçük sınıf düzeninin öğrenci ve öğretim üyeleri arasında yakın temas sağlayarak üniversite sorunlarının çözümünü kolaylaştırması beklenmelidir. Böylece öğrenci hakkındaki kanaat yıl sonundaki bir sınavın kaderine terk edilmiş olmaktan da kurtarılacaktır.

c) Doktora öğretimi:

Üniversitenin çeşitli fakültelerinde uygulanmakta olan doktora öğretimi süre, kalite ve usuller bakımından aynı esaslara bağlanmalı; bu esasları yerine getiremeyecek durumda olan fakülte ve yüksek okullarda doktora öğretimi yapılması önlenmelidir.

GEREKÇE: Doktora aşaması bu önerinin getirdiği düzen içerisinde öğretim üyeliği statüsünün kazanılmasında ölçü durumuna geçtiği için daha da önemli olmaktadır. Fakat doktoralar arasında belli bir standardın sağlanmasını gerekli kılan asıl neden bugünkü keyfi uygulamadır. Bazı fakültelerde sadece tezin kürsü profesörünce kabulü ile bir yıldan daha az zamanda doktoranın yapılabilmesinde olması, bugünkü düzenin devamı halinde bile, bu statünün kazanılmasında daha ciddi yöntemlerin uygulanmasını icabettirmektedir.

d) Yabancı dil eğitimi:

Üniversitelerde yabancı dil eğitimi her öğrencinin en az bir yabancı dili iyice öğrenmesini mümkün kılacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

GEREKÇE: Bugün bütün fakültelerine yabancı dilin girmemiş olduğu bir üniversite için, yabancı dil alanında hazırlık sınıfının her fakültede kurulması gibi radikal tedbirlerin söz konusu olamayacağı kabul edilse bile, bünyesine ciddi yabancı dil eğitiminin girmemiş bulunduğu bir yüksek öğretimin de sakıncalarının sayılamayacak kadar çok olduğu apaçiktir. Bu yüzden ilk hedef olarak yabancı dilin zorunlu ders

olarak her fakülteye konulması ve öğretiminin de olumlu sonuçlar verecek yöntemlere göre ayarlanması uygun görülmektedir.

e) Yönetmelikler :

Sınavları ve sınıf geçmeyi düzenleyen yönetmelikler arasında çeşitli fakültelerin özelliklerinden doğmayan aşırı farkların yarattığı huzursuzlukların giderilmesi için tedbir alınmalıdır.

GEREKÇE: Üniversiteler arasında bu alanda uygulama farkları olması bir dereceye kadar mazur görülebilir fakat aynı üniversite bünyesindeki çeşitli fakültelerin özelliklerinden de doğmayan/birtakım usullerin benimsenmesi ötedenberi huzursuzluk kaynağı olmağa devam etmektedir. Bu tutum üniversite eğitiminin çeşitliliğini yok etme anlamına da gelmez. Yönetmeliklerin her an pazarlık konusu olmaktan çıkarılmasında yukarıdaki önerinin sağlayacağı fayda açıktır.

f) Sınavlar :

Sınavlar dersin sorumluluğunu taşıyan yeni dersi veren öğretim üyesince yapılmalı ve değerlendirilmelidir.

GEREKÇE: Böylece öğretim üyeleri derslerinin sonuçlarını değerlendirip öğretim sistemlerini geliştirmek olanağını bulacaklar ve öğrencilerin bu konudaki şüpheleri de giderilmiş olacaktır. Zaten küçük sınıf düzeni de bu uygulamayı kolaylaştırır niteliktedir.

III — ÖĞRENCİ SORUNLARI

a) Eğitimde fırsat eşitliğinin gerçekleştirilmesi :

Mevcut burs ve kredi olanakları arttırılarak yüksek öğrenim, kabiliyeti olan herkese açık hale getirilmeli ve bursların dağıtımı bu amacı yok etmeyecek esaslara kavuşturulmalıdır.

GEREKÇE: Bu düzenleme ile ulaşılmak istenen amaç, yüksek öğrenim katında fırsat eşitliğinin sağlanmasıdır. Öğrenci isteklerinin en büyük ağırlık noktasını teşkil eden ve belki de en haklı oldukları konu, burs ve kredi olanaklarının azlığı, dağıtımındaki keyfliktir ki bu da yüksek öğretimin finansmanına devletin daha büyük kaynakları tahsis etmesini gerektirmektedir. Zaten arzulanan da budur.

b) Öğrenci yurtları :

Öğrenci yurtlarının kapasitesi artırılmalı, öğrencilerin yaşama ve çalışma şartları düzeltilmelidir.

GEREKÇE: Üniversite kentlerinde toplanmış olan yüksek öğrenim gençliğinin terkedilmiş ve toplumdan kopmuş bir kütle durumundan kurtarılması; öğrenci yurtlarının merkezleştirilmesi ve artırılması, çalışma olanaklarının çoğaltılması gereklidir. Böyle bir uygulamanın öğrencilerden alınacak verimi artıracığı açıktır.

c) Ders dışı faaliyetler :

Üniversitenin bir kültür ve fikir forumu haline getirilmesi; kültür ve spor faaliyetlerinin desteklenerek düzenlenmesi sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Üniversite gençliğinin ders çalışmaları dışında başıboş bırakılması ve boş zamanların değerlendirilmesi ile ilgili olanakların yetersizliği üniversite bünyesine de akseden aksaklıklar doğurmaktadır. Üniversitede yapılacak bir reformun bu olanakları artırma yolunda yeni çözümler getirmesi gerekmektedir. Gene üniversitenin, öğrencilerin fikri ve kültürel yetişkinliğini sağlamak üzere bir forum haline sokulması elzemdir.

IV — ÜNİVERSİTENİN GENEL SORUNLARI

a) Eğitim dallarının kompozisyonu :

Üniversiteye alınmakta olan öğrenci sayısının artırılması için öncelikle teknik dallarda kapasite yaratılması gerçekleştirilmeli ve yüksek öğretimin kompozisyonu istihdam sorunları yaratmayacak şekilde değiştirilmelidir.

GEREKÇE: Yüksek öğretimin kompozisyonundaki çarpıklığın giderilmesi için Kalkınma Plânları da aynı tedbiri önermektedir. Alınacak böyle bir tedbirin, bugün yüksek öğretim mezunları arasında görülen işsizliğin sona erdirilmesinde ve üniversitenin, kalkınma ihtiyaçlarının gerektirdiği biçimde gençliği eğitmesinde sağlayacağı fayda açıktır. Ayrıca yüksek öğretimimizin kompozisyonundaki bu çarpıklık ekonomimiz üzerinde kötü etki yaparak hizmet sektörünün alabildiğine genişlemesine yol açmaktadır. Eğer bu gerek yerine getirilmezse üniversiteye alınacak her öğrencinin hem üniversite ve hem de ekonomimiz bakımından bir sorun olarak ortaya çıkmasının devamı beklenmelidir.

b) A r a ş t ı r m a :

Araştırma olanaklarının geliştirilmesi sağlanmalı; bu amaçla üniversiteler bünyesinde araştırma kurumları yaratılmalı ve mevcut üniversite kütüphanelerinin kalitesi takviye edilmelidir.

GEREKÇE: Maddî olanakların üniversite bünyesinde bulunmaması yüzünden üniversite asli görevlerinden olan araştırma fonksiyonunun yerine getirememekte ve bu durum yurdumuzdaki araştırma ortamının yabancı vakıfların, hatta yabancı devletlerin kontrolüne tekredilmesine yol açmaktadır. Bu konuda Kalkınma Plânlarının gereğine uyularak araştırma kurumları yaratılmasının, kalkınma sorunlarını çözmede sağlayacağı fayda izahı gerektirmeyecek kadar açıktır.

c) Ü n i v e r s i t e n i n b ü t ü n l ü ğ ü :

Fakültelerin üniversite içinde kendi başına buyruk kuruluşlar olduğu görüşünden vazgeçilerek üniversitenin bir bütün olduğu düşüncesi yerleştirilmeli ve fakülteler arasında gerçek bir işbirliği sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Bugün için üniversitenin çeşitli fakülteler arasında gerçek anlamda bir işbirliği yoktur. Bir üniversite içinde iki ayrı fakültede aynı dallarda kendilerinden optimum faydanın hiçbir zaman elde edilemediği gereksiz öğretim üyeleri, laboratuvar ve diğer ders araçları ile karşılaşılması bir israfın en büyük delilidir. Bu yüzden Türk Üniversiteleri en yüksek maliyetle çalışan üniversitelerdendir. Üniversitelerimiz, üniversite bütünlüğü görüşüne sıkı sıkı bağlanarak uzun vadeli eğitim plânlarını ekonomimizin ihtiyaçlarına ve eğitim sisteminin gereklerine göre hazırlamalı ve tedbirlerini almalıdırlar. Ayrıca öğretim üyelerinin aynı üniversite içinde ek görevler yaratmalarının da önüne geçilmelidir.

d) Ö z e l o k u l l a r :

Özel okulların çeşitli sakıncalarını önlemek üzere bu kurumlar devletleştirilmeli ve bu kurumlar için milli gelirden ayrılan pay, üniversitelere tahsis edilerek arzulanan dallarda yaratılacak kapasite ile bu okulların karşılamakta olduğu yüksek öğrenim talebine cevap verilmesi sağlanmalıdır.

GEREKÇE: Özel okullardan duyulan memnuniyetsizliği, başta öğrenci ve mezunları olduğu halde toplumun büyük bir çoğunluğu paylaşmaktadır. Özel okullar çok kısa geçmişlerine rağmen bünyelerinde yirmibeşbin kadar öğrenciyi barındırmaktadırlar ve öğrenci sayısındaki bu artış devam edecek olursa önümüzdeki yıllarda yüksek öğrenimin özel okulların kontrolü altına tekredileceği anlaşılmaktadır. Özel okulların çoğunlukla yığıldığı teknik alandaki öğretim, laboratuvar, ders araçları ve yetiştiren öğretim üyesi yokluğu yüzünden çok sorumsuzca yürütülmektedir. Bu amaçla, yüksek öğretimin kâr gayeli kurumların kontrolünden kurtarılması önümüzdeki yıllarda eğitim sisteminizin başlıca sorunu olacaktır.

Saygılarımızla.